

Tämän tarvittavan määrän kaupunginvaltuusto talousarviovaliokunnan ehdotuksen mukaisesti määräsi hankittavaksi siten, että pienehkö osa siitä saataisiin ottamalla uusi laina ja suurempi osa verotuksella. Lainamäärä vahvistettiin samalla 350,000 markaksi ja verotettava määrä 604,210: 92 markaksi, mikä viimeksi mainittu oli vuoden 1877 vastaavaa määrää 133,149: 85 markkaa suurempi. Tarkemman päätöksen lainan ottamistavasta ja -ehdoista valtuusto päätti tehdä myöhemmin.

Rahatoimikamarin talousarvioehdotuksensa yhteydessä laatiman luetelon vuonna 1878 lunastettavaksi luovutettavista vuokratonteista kaupunginvaltuusto pani pöydälle, kunnes se oli ehtinyt tarkemmin käsitellä menosäännön kymmenenteen pääluokkaan sisältyviä yleisiä töitä. Samaa ajankohtaan siirrettiin joidenkin talousarviovaliokunnan esittämien, eräitä yleisiä töitä koskevien ehdotusten käsittely.

Kaksi talousarvion käsittelyssä tehtyä ehdotusta, joista toinen, vtn Ignatiuksen tekemä, koski komitean asettamista tutkimaan, mitkä kaupungin menot viime aikoina olivat lisääntyneet ja mistä syystä sen tulot olivat osin vain vähässä määrin lisääntyneet, osin vähentyneetkin, toinen, vtn Borgin tekemä, korotetun valtionavun anomista kansakouluille, kaupunginvaltuusto niinkään pani pöydälle, molemmat vuoden 1878 ensimmäiseen kokoukseen.

C. Muut asiat.

Ilmoitus raastuvanoikeuden kokouksista. Raastuvanoikeus ilmoitti alkavansa vuoden varsinaiset kokoukset tammikuun 19 p:nä samana päivänä pidetyn jumalanpalveluksen jälkeen. Ilmoitus ei antanut ¹⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Kaupunginvaltuuston osallistuminen Johan Ludvig Runebergin hautajaisiin. Samalla kuin kaupunginvaltuuston pöytäkirjaan merkittiin, että valtuusto ylimääräisessä kokouksessa tehdyn päätöksen mukaisesti oli in corpore ollut saapuvilla Johan Ludvig Runebergin hautajaisissa Porvoossa toukokuun 12 p:nä, valtuusto päätti ²⁾ määrätä kaupunginkassasta maksettavaksi kunnan puolesta haudalle lasketusta laakeriseppeleestä sekä raatihuoneen koristamisesta hautajaispäivänä aiheutuneet kustannukset.

Kalsaus kaupunginvaltuuston toimintaan vuonna 1876. Vuoden 1876 puheenjohtaja, vt. Mechelin, esitti ³⁾ laatimansa kirjallisen katsauksen kaupunginvaltuuston ja valiokuntain työhön mainittuna vuonna.

Kunnallisasetuksen muutosehdotus. Vakainainen valmisteluvaliokunta oli vuonna 1876 antanut ⁴⁾ kaupunginvaltuustolle lausunnon vtn Calamniuksen tekemästä ehdotuksesta, että valtuusto Hänen Keisarilliselta Majesteetiltaan anois sellaista muutosta kaupunkien kunnallisasetukseen, että valtuutetuille joko saisi valita varamiehet tai että pienempi osa heistä kuin kaksi kolmanesta julistettaisiin päätösvaltaiseksi. — Lausunto, jonka valtuusto otti käsiteltäväkseen vuonna 1877, päättyi ehdotukseen, että valtuusto esittäisi vähää aikaisemmin valituille Helsingin kaupungin valtiopäivämiehille kunnioittavan kehoituksen, että he porvarissäädyssä tekisivät säätyesityksen, jossa annettaisiin, että kokoontuville valtiopäiville annettaisiin esitys asetukseksi, joka sisältäisi erinäisiä lisäyksiä kunnallisasetukseen. Näiden lisäysten tulisi

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 15 §. — ²⁾ S:n 29 p. toukok. 27 §. — ³⁾ S:n 12 p. tammik. 1 §. — ⁴⁾ Ks. s. 177.

sisältää määräykset, että jokaisessa kaupungissa, missä kunnan päätösoikeus oli uskottu kaupunginvaltuutetuille, heille oli valittava valtuutettujen puolta määrää vastaava luku varamiehiä tai, ellei valtuutettujen luku ollut tasainen, lähinnä suurempi luku, sekä että milloin joku valtuutetuista oli ilmoitettu estyneeksi olemasta saapuvilla julistetussa kokouksessa, puheenjohtajan, mikäli se katsottiin tarpeelliseksi, tuli antaa kutsua kokoukseen varamies, minkä ohessa kunnallisasetuksen määräykset valtuusmiesten valitsemisesta ja uudestaanvalitsemisesta, vaalikelpoisuudesta tähän tehtävään ja siitä kieltäytymisestä sekä sakosta olisi ulotettava koskemaan myöskin varajäseniä. — Asiaa esiteltäessä valtuusto hyväksyi ¹⁾ valmisteluvaliokunnan ehdotuksen siten muutettuna, että varamiesten luvun tuli olla ainoastaan kolmasosa valtuutettujen luvusta tai, ellei tämä määrä ollut tasainen, lähinnä suurempi luku, sekä siten lisättyä, että varajäsenten vaali oli toimitettava vasta vakinaisten valtuutettujen vaalin tapahduttua ja sen tuloksen tultua ilmoitetuksi.

Maistraatin suhde kaupunginvaltuustoon. Ratkaistuaan erään asian, joka koski kauppiaas G. Barkoffin anomusta vuokraoikeuden pidentämisestä, kaupunginvaltuusto oli ilmoittanut tekemänsä päätöksen maistraatille saatettavaksi asianomaisten tietoon ²⁾. Samalla kuin maistraatti tämän johdosta ilmoitti mainitun päätöksen rahatoimikamarille täytäntöönpanoa varten, maistraatti lähetti valtuustolle kirjelmän, jossa käsiteltiin maistraatin suhdetta kaupunginvaltuustoon. Edellä mainittua asiaa koskevasta valtuuston kirjelmästä ja erinäisistä muista samassa tarkoituksessa maistraatille lähetetyistä kirjelmistä maistraatti oli havainnut käyvän ilmi, että valtuusto piti maistraattia valtuuston päätösten täytäntöönpanoelimenä ja että valtuusto katsoi oikeudekseen määrätä, mitä maistraatin niiden suhteen oli otettava huomioon. Suhde ei kuitenkaan ollut tällainen. Julkisena viranomaisena maistraatti oli yleisen valtionhallinnon osa ja sen oli pantava toimeen, mitä yleisellä lailla tai asetuksella oli määrätty tai vastedes voitiin määrätä kaupunkikunnan tehtäväksi sekä huolehtia siitä, mitä hallitus määräsi kunnassa toimeenpantavaksi. Tuomioistuimena järjestys- ja talousasioissa maistraatti m. m. käsitteli osan niistä järjestys- ja talousasioista, joiden käsittely kunnallisasetuksen 2 §:n mukaisesti ei kuulunut kunnalle. Ja kaupungin hallituksena maistraatin suhteessaan kunnallishallitukseen mainitun asetuksen 46 §:n mukaan tuli pitää huolta kaupungin yhteisestä omaisuudesta, tuloista, eduista ja oikeuksista sekä valvoa, että eri tarkoituksia varten asetetut lautakunnat, hallitukset ja henkilöt, joiden toimipiiriin asia kuului, panivat raastuvankokouksen tai kaupunginvaltuusmiesten laillisesti tehdyt päätökset täytäntöön, sekä kieltää avunantonsa sellaisen päätöksen toimeenpanemiseen, joka oli lain, voimassa olevan asetuksen tai asianomaisen viranomaisen antaman määräyksen vastainen tai jota ei ollut alistettu senaatin tai kuvernöörin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi, milloin sen olisi pitänyt tapahtua. — Kaupunkikunnan tuli sitävästoin mainitun asetuksen 4 §:n mukaisesti harjoittaa sille 1 §:ssä myönnettyä päätösoikeutta raastuvankokouksessa tai valittujen kaupunginvaltuusmiesten välityksellä, mutta kummassakin tapauksessa toimeenpaneminen ja hallinto maistraatin valvomana kuului rahatoimikamarille ja niille erikoisille lautakunnille, hallituksille tai henkilöille, jotka raastuvankokous tai kaupunginvaltuusto tätä tarkoitusta varten valitsivat. Raastuvankokouksen päätökset maistraatti tarkasti heti tai seuraavassa kokouksessa, mutta

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. tammik. 4 §. — ²⁾ Ks. s. 243.

kaupunginvaltuuston päätös ratkaistussa asiassa oli mainitun asetuksen 42 §:n mukaisesti, niin pian kuin se oli tarkastettu, edellä mainittua tarkoitusta varten kirjallisesti saatettava maistraatin tietoon. — Koska valtuusto puheena olevassa tapauksessa oli katsonut asiakseen ilmoittaa päätöksensä maistraatille ainoastaan asianomaisten tietoon saatettavaksi ja toisissa aikaisemmin ratkaistuissa asioissa oli päättänyt »antaa maistraatille tehtäväksi» tai »kehoittaa maistraattia» panemaan valtuuston päätöksiä täytäntöön, valtuusto siis oli toiminut vastoin selvää lakia eikä ainoastaan ollut maksanut valtuuksia, jotka maistraattiin nähden, se kun oli toiminnassaan täysin itsenäinen, oli ainoastaan senaatilla, Turun hovioikeudella, prokuraattorilla ja läänin kuvernöörillä, vaan myöskin maistraattia kohtaan käyttänyt kirjoitus-tapaa, jota ei edes kuvernööri suoranaudessa kirjelmäinvaihdossa lääninhallituksen alempien virkamiesten kanssa käyttänyt. — Sekä puheena olevaa että muitakin asioita käsitellessään maistraatti kuitenkin, niinkuin virkamiehille ja viranomaisille sopi, oli ottanut huomioon itse asian ja sen kunnioituksen, jota maistraatti oli velvollinen osoittamaan viranomaiselle, jonka kanssa se oli tekemisissä, kiinnittämättä huomiota sen pyrkimyksiin esiintyä erehtymättömänä ja korvaamattomana vallan ja mahdin haltijana.

Maistraatin kirjelmä ei antanut ¹⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Kaupunginvaltuuston kanslian työn järjestäminen. Vakinaisen valmisteluvaliokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ järjestää valtuuston kanslian työn helmikuun 1 p:stä 1877 samaan päivään vuonna 1878 siten, että kanslian henkilökuntana edelleenkin olisi sihteeri ja kanslisti (aikaisemmin notaariksi nimitetty, ja palkkiot ja työnjako pysyisivät entisellään. Sihteeriksi otettiin mainituksi ajaksi siihenastinen sihteeri, lakitieteenkandidaatti K. Th. Wegelius ja kanslistiksi samaksi ajaksi siihenastinen kanslisti (notaari), hovioikeudenauskultantti, vapaaherra V. M. von Born, viimeksimainittu oikeutettuna valtiopäivien aikana käyttämään apulaisenaan lakitieteenkandidaatti H. G. Boreniusta.

Kaupunginvaltuusmiehen poissaoloa kokouksista koskeva välikysymys. Sen johdosta, että vt Lindebäck, joka joulukuussa 1876 oli valittu ³⁾ kaupunginvaltuutetuksi, siitä lähtien oli pysynyt poissa kaupunginvaltuuston kokouksista, vt Qvist tiedusteli valtuuston puheenjohtajalta, tunsiko hän tämän seikan syytä. Puheenjohtajan vastattua kieltävästi valtuusto antoi ⁴⁾ hänelle tehtäväksi tiedustella vt:ltä Lindebäckiltä, minkä syyn takia hän ei ollut saapunut valtuuston kokouksiin. Puheenjohtaja ei kuitenkaan myöhemmin ilmoittanut vastausta tähän kysymykseen.

Rahatoimikamarin kokouksia koskeva tiedonanto. Rahatoimikamari ilmoitti ⁵⁾, että sen kokoukset kertomusvuonna pidettäisiin raatihuoneessa perjantaisin klo 6 ip. tai pyhäpäivän sattuessa perjantaisi seuraavana arkipäivänä.

Lausunto veden antamisesta kasarmirakennuksiin. Läänin kuvernöörin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa kenraalikuvernööriltä saapuneen tiedustelun johdosta, suostuiko kaupunki antamaan sikäläisiin kasarmirakennuksiin ilmaiseksi vettä vesijohdostaan, valtuusto päätti ⁶⁾ lausunnotsaan ilmoittaa, ettei se ollut katsonut voivansa velvoittaa kaupunkia, joka ilman valtionapua oli ostanut vesijohdon, antamaan ilmaiseksi vettä mainit-

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. toukok. 23 §. — ²⁾ S:n 23 p. tammik. 27 §. — ³⁾ Ks. s. 205. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 14 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. tammik. 17 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. toukok. 18 §.

tuihin rakennuksiin, varsinkaan koska näytti mahdottomalta edeltäkäs in arvioida, miten laajaksi se sitoumus käytännössä osoittautuisi, josta kaupunki siten ottaisi vastatakseen.

Kertomus kaasuväläistuksesta väläistusvuonna 1876—77 sekä kaupungin ja kaasuväläistussosakeyhtiön välisten sopimuksen muuttamista tarkoittava toimenpide. Kaasuntarkastajan, johtaja A. F. Soldanin kaasuväläistuksesta ja kaasuntarkastuksesta kaupungissa väläistusvuonna 1876—77 antaman kertomuksen, josta m. m. kävi ilmi, että kaasunkulutus vuonna 1876 nousi 17,044,078 kuutiojalkaan, mistä yksityisen kulutuksen osalle tuli 13,293,909 ja katuväläistuksen osalle 3,750,169 kuutiojalkaa, maistraatti lähetti kaupunginvaltuutetuille. Kaasuntarkastaja huomautti tässä kertomuksessa m. m., että kaasuväläistuksen kehittymistä kaupungissa oli ehkäissyt se seikka, että kaupunki Kaasuväläistussosakeyhtiön kanssa tekemässään sopimuksessa oli sitoutunut määrättyihin ehtoihin, jotka eivät olleet sopusoinnussa kaasulaitoksen tarkoituksen kanssa. Tähän sopimukseen olisi senvuoksi aikaansaattava sellainen muutos, että kaasuputkiverkkoa oli vuosittain ja säännöllisesti jonkin verran laajennettava ottamalla huomioon molempien osapuolten etu. — Tähän liittyen maistraatti ehdotti ryhdyttäväksi toimenpiteisiin sellaisen muutoksen aikaansaamiseksi sopimukseen, että yhtiö luopuisi vaatimasta kaupungilta takuuta 10 %:n nettovoitosta jokaisesta kaasuputkiverkon laajenuksesta ja vuosittain omalla vastuullaan laajentaisi putkiverkostoa sikäli kuin katuväläistuksen lisääminen osoittautui tarpeelliseksi. Tässä tarkoituksessa olisi ryhdyttävä neuvotteluihin yhtiön kanssa ja molempien osapuolten valitsemille luottamusmiehille uskottava tehtäväksi laatia kyseessä oleva muutosehdotus, joka senjälkeen esitettäisiin kaupunginvaltuustolle ja yhtiökokoukselle. — Asiaa esiteltäessä valtuusto antoi ¹⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi ryhtyä niihin toimenpiteisiin, joihin kaasuväläistussopimuksen muuttamista koskevan ehdotuksen johdosta katsottiin olevan syytä.

Kaasulaitoksessa tarpeelliset varovaisuustoimenpiteet. Joukko kaupungin kiinteistönomistajia oli maistraatilta anonut, että ensi tilassa ryhdyttäisiin toimenpiteisiin sen uhkaavan vaaran poistamiseksi, jona kaasulaitos silloisella paikallaan oli koko kaupungille ja varsinkin lähinnä sijaitseville kortteleille. Valtuusto lähetti ²⁾ tämän asian, jonka maistraatti oli antanut sen käsiteltäväksi, valiokuntaan, johon kuuluivat ³⁾ vt Dalström, insinööri E. Lekve ja professori J. J. Chydenius, joista viimeksimainitun sijaan myöhemmin tuli ⁴⁾ insinööri E. E. Qvist. Ennenkuin valiokunta oli antanut lausuntoaan asiasta, esitti ⁵⁾ myöskin vt Heimberger valtuustolle kirjallisen aloitteen, jossa vaadittiin pikaisia toimenpiteitä kaasulaitoksen siirtämiseksi toiseen paikkaan. — Sen johdosta antamassaan lausunnossa valiokunta m. m. viittasi erään teollisuusjohtokunnan asettaman tutkimustoimikunnan mainitulle johtokunnalle antamaan lausuntoon, joka paitsi tarkempaa selitystä itse vaaran laadusta sisälsi ehdotuksia eräksi varovaisuustoimenpiteiksi, joihin sittemmin suurimmaksi osaksi olikin ryhdytty. Tämän johdosta teollisuusjohtokunta oli lausunut mielipiteenään, ettei kaasulaitos, jos näihin varokeinoin oli ryhdytty, aiheuttanut suurempaa vaaraa kuin muutkaan tulenvaarallisina pidetyt, mutta kaupungissa sallitut rakennukset ja laitokset. — Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ⁶⁾ olla ryhtymättä asian johdosta toimenpiteisiin lukuunottamatta sitä kaupungin taholta harjoitettavaa tarkastusta, jota

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. syysk. 11 §. — ²⁾ Sn 27 p. maalisk. 9 §. — ³⁾ Sn 2 p. toukok. 26 §. — ⁴⁾ Ks. s. 321. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. marrask. 24 §. — ⁶⁾ Sn 11 p. jouluk. 7 §.

kyseisessä lausunnossa oli ehdotettu. Tämä oli ilmoitettava maistraatille asianomaisten tietoon saatettavaksi, ja valtuusto anoi samalla, että maistraatti lähettäisi mainitun lausunnon rahatoimikamarille kehoittaen kamaria valvomaan, että kaikki ehdotetut varovaisuustoimenpiteet ensi tilassa pantiin täytäntöön.

Vuokra- ja kuorma-ajurien uudet järjestyssäännöt. Erään vuokra- ja kuorma-ajurien taksoihin tehtäviä muutoksia koskevan asian käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto mainittua asiaa valmistelemaan asetetun valiokunnan¹⁾ ehdotuksesta päätti²⁾ kehoittaa maistraattia laatimaan ja valtuustolle lähettämään ehdotuksen vuokra- ja kuorma-ajurien uusiksi järjestyssäännöiksi, jotka m. m. sisältäisivät vuokra-ajureille täydelliset ja kokonaisuudeksi järjestetyt säännöt sekä kuorma-ajureille määräyksiä vuotuisesta otosta, tarkasta poliisivalvonnasta y. m., mikä voitiin katsoa tarpeelliseksi, jotta kaupungin ajurilaitos saataisiin ajanmukaisesti järjestetyksi.

Lähtökatselmusten ja n. s. taloudellisten tarkastusten toimittamislapa. Rahatoimikamarin laatiman ehdotuksen lähtökatselmusten ja n. s. taloudellisten tarkastusten toimittamistavasta kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevilla kaupungin vuokralle annetuilla tiloilla ja maa-alueilla valtuusto lähetti³⁾ maistraattiin sadakseen sen lausunnon asiasta. Tämän saavuttua⁴⁾ valtuusto päätti⁵⁾ pääasiallisesti rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti määrätä, että lähtökatselmukset kyseisillä tiloilla suoritettaisiin kamarin toimesta kaksi kamarin jäsentä, se maistraatin jäsen, jonka tehtäviin tämä maistraatin työjärjestyksen mukaan kuului, sekä kaupungininsinööri, minkä lisäksi niissä tapauksissa, jolloin vuokrasopimus nojautui läänin kuvernöörin ja maistraatin marraskuun 4 ja 11 p:nä 1846 yksissä neuvoin vahvistamiin määräyksiin kaupungin maan antamisesta vuokralle, kahden kaupunginvaltuutetun tuli ottaa osaa katselmustoimitukseen; n. s. taloudelliset tarkastukset sensijaan oli ainoastaan yhden kamarin jäsenen ja kaupungininsinöörin toimitettava. Sen ohessa kamari valtuutettiin poikkeustapauksissa, milloin sitä vaadittiin, kutsumaan asiantuntija, mutta tuli kamarin sellaisissa tapauksissa mikäli mahdollista järjestää asia siten, että asiantuntijain käyttämisestä johtuvat kustannukset eivät joutuneet kaupungin, vaan asianomaisten vuokraajien suoritettaviksi.

Majoitustoimikunnan uusi johtosääntö. Majoitustoimikunnan annettua kaupunginvaltuustolle entisen puheenjohtajansa, kunnallispormestari O. L. Palmgrenin laatiman ja toimikunnan hyväksymän ehdotuksen toimikunnan uudeksi johtosäännöksi valtuusto päätti⁶⁾ lähettää ehdotuksen tarkastettavaksi valiokuntaan, johon valittiin⁷⁾ vtt Brummer ja Forsman sekä eversti C. A. J. E. Bergenstråle. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä⁸⁾ valiokunta täysin tunnustaa ehdotuksen edut ehdotti joukon yksityiskohtaisesti perusteltuja muutoksia eräihin sen pykäliin ja esitti valtuustolle tämän johdosta laatimansa uuden johtosääntöehdotuksen, jossa m. m. majoitustoimikunnan nimi oli muutettu majoituslautakunnaksi. Valtuusto ei kuitenkaan kertomusvuonna käsitellyt valiokunnan ehdotusta, vaan se pantiin pöydälle⁹⁾ vuoteen 1878.

Ehdotus uudeksi satamajärjestykseksi. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1876 lähettänyt¹⁰⁾ maistraatin laatiman ehdotuksen uudeksi satamajärjestykseksi

¹⁾ Ks. s. 278. — ²⁾ Valt. pöytäk. 11 p. huhtik. 3 §. — ³⁾ S:n 2 p. toukok. 20 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. toukok. 21 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. kesäk. 1 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. toukok. 14 §. — ⁷⁾ S:n s:n 26 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 4 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 192.

siihen valiokuntaan, joka aikaisemmin oli asetettu ¹⁾ tarkastamaan kaupungin liikennetaksoja, otettavaksi huomioon valiokunnan töihin liittyviltä osilta. Sittemmin antamassaan mietinnössä ²⁾ valiokunta ehdotti m. m., että asian jatkuva käsittely uskottaisiin uudelle, tätä tarkoitusta varten asetettavalle valiokunnalle. Myöntyen ³⁾ tähän valtuusto valitsi ⁴⁾ tämän valiokunnan jäseniksi vtt Brummerin ja Dalströmin sekä merikapteeni K. E. Waenerbergin. Uusi valiokunta ei antanut mietintöään vuoden varrella.

Uuden palojärjestyksen laatiminen ja ryhtyminen väliaikaisiin toimenpiteisiin tulenvaaran torjumiseksi. Läänin kuvernööri kehoitti kaupunginvaltuustoa ottamaan harkittavakseen, eikö Helsingin kaupungille olisi laadittava uutta palojärjestystä sekä ennenkuin se oli ehditty asianmukaisessa järjestyksessä vahvistaa, ryhdyttävä eräihin väliaikaisiin toimenpiteisiin kaupungin turvaamiseksi tulenvaaralta. Valtuusto lähetti ⁵⁾ asian palotoimikuntaan, mutta tämä ei kertomusvuoden kuluessa antanut siitä lausuntoaan.

Puhtaanapidon uskominen palokunnalle. Vtn Tallgrénin vuonna 1876 vireille paneman ehdotuksen ⁶⁾, että kaupungin yleisten paikkain ja katuosuuksien puhtaanapidosta vastedes huolehtisi kaupungin vakinainen palokunta, kaupunginvaltuusto epäsi ⁷⁾ palotoimikunnan ja rahatoimikamarin lausunnoissaan sitä vastustettua.

Kaupungin poliisipiiriäön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1875 anonut ⁸⁾ läänin kuvernööriltä vahvistusta erälle valtuuston hyväksymälle ehdotukselle, joka koski kaupungin poliisilaitoksen uudelleenjärjestelyä, ja liittänyt siihen m. m. kaupungin poliisipiiriäön muuttamista koskevan ehdotuksen. Pääkohdittain myöntyen viimeksi mainittuun ehdotukseen kuvernööri vahvisti ⁹⁾ sellaisen puheena olevan piiriäön muutoksen, että kaupunki jaettiin kahteen poliisipiiriin, joissa kummassakin tuli olla neljä ylikonstaapelialuetta eli n. s. kvarttaalia, jolloin rautatiepengertä myöten Töölönlahden yli ja rautatien alueen pohjoispuolitse sekä It. Henrikinkatua pitkin Etel. Esplanadikatuun asti ja edelleen sitä pitkin Korkeavuorenkatuun ja sitä pitkin Merikatuun asti vedettäväksi ajatellun rajaviivan itäpuolelle jäävät alueet muodostaisivat ensimmäisen ja tämän viivan länsipuolella olevat alueet toisen piiriin.

Vaivaistalon irtaimen omaisuuden inventtausvelvollisuus. Koska kaupunginvaltuuston valitsevat tarkastusmiehet siihen aikaan vuosittain tarkastivat työ- ja vaivaistalon irtaimen omaisuuden, vaivaishoitojohtokunta anoi vapautusta sille vaivaishoito-ohjesäännön 91 §:n mukaan kuuluvasta mainitun omaisuuden inventtausvelvollisuudesta. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾ selittää, että valtuusto katsoi mainitun ohjesäännön pykälän verrattuna kunnallisasetuksen 72 §:ään olevan tulkittavan siten, ettei johtokunnan taholta enää tarvittu muuta kuin valmistava inventtaus, johon kaupungin inventtaajain suoritettava inventtaus voi perustua.

Terveystalon uudelleenjärjestely. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1876 senaattiin valittanut siitä ¹¹⁾, että läänin kuvernööri oli kieltäytynyt vahvistamasta valtuuston hyväksymää perustettavan terveyslautakunnan johtosääntöehdotusta ja erinäisiä muita valtuuston samassa yhteydessä kuvernöörille lähettämiä ehdotuksia. Kun myöhemmin oli ilmoitettu senaatin jättäneen

¹⁾ Ks. s. 57. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7 — ³⁾ Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 8 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. syysk. 25 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. marrask. 3 §. — ⁶⁾ Ks. s. 192. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 18 p. syysk. 12 §. — ⁸⁾ Ks. s. 51. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 13 §. — ¹⁰⁾ S:n 13 p. maalisk. 15 §. — ¹¹⁾ Ks. s. 194.

asian kuvernöörin päätöksen varaan, valtuusto lähetti ¹⁾ asian valiokuntaan ²⁾, joka aikaisemmin oli asetettu antamaan lausuntoa erään valtion komitean laatimasta ehdotuksesta yleiseksi terveydenhoitosäännöksi, kehoittaen sitä tarpeellisilta osilta laatimaan uudestaan kaupungin terveydenhoidon järjestämistä koskevan ehdotuksen.

Sittemmin antamassaan mietinnössä ³⁾, johon liittyivät uudet ehdotukset terveyslautakunnan johtosäännöksi, kaupunginlääkäriä ja aluelääkäreitä koskeviksi määräyksiksi sekä näiden lääkärien palkkaussäännöksi, valiokunta ensin lausui, että kuvernöörin aikaisempia ehdotuksia vastaan esittämät huomautukset oli otettu huomioon valiokunnan uusissa ehdotuksissa. Edelleen valiokunta kaupunginlääkäriä y. m. koskevilla määräyksillä oli koettanut tarkemmin määrätä hänen ja terveyslautakunnan välisen suhteen sekä hänen velvollisuutensa kaupungin viranomaisia, erittäinkin poliisikamaria kohtaan, samoin kuin aluelääkäreitä koskevilla määräyksillä m. m. rajoittanut sen ajan, joksi nämä oli valittava, kolmeen vuoteen viiden asemesta. Aluelääkäreitä koskevat tarkemmat määräykset oli annettava erikoisessa johtosäännössä; heidän palkkansa valiokunta oli korottanut 2,400 markasta 3,000 markkaan vuodessa. Lopuksi valiokunta katsoi, koska yleinen terveydenhoitosääntö todennäköisesti tuli sisältämään määräyksiä terveystilastollisen aineiston keruusta, ettei kaupunginvaltuustolla ollut syytä uudistaa aikaisemmin tekemäänsä, senaatin käsittelemättä jättämää esitystä ⁴⁾, että nim. papisto ja lääkärit määrättäisiin antamaan terveyslautakunnalle mainitut tilastotiedot. Valiokunta ehdotti, että valtuusto hyväksyisi valiokunnan laatimat ehdotukset ja lähettäisi ne kuvernöörin vahvistettaviksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ pääkohdittain hyväksyä valiokunnan ehdotukset; kuitenkin oli ainoastaan valtuuston hyväksymä terveyslautakunnan johtosääntö sekä kaupunginlääkäriä ja aluelääkäreitä koskevat määräykset, mutta ei valtuuston hyväksymää palkkaussääntöä, alistettava kuvernöörin vahvistettavaksi.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁶⁾ kuvernöörin asianmukaisessa järjestyksessä vahvistaneen mainitun johtosäännön ja määräykset. Nämä ja puheena olevien lääkärien palkkaussääntö sisälsivät seuraavaa:

Helsingin terveyslautakunnan johtosääntö.

1 §. Terveyslautakuntaan kuuluvat kaupunginlääkäri tahi hänen sijaisensa ja kaupungin siviilipoliisimestari virkainensa johdosta itseoikeutettuina ja pysyväisinä jäseninä sekä sitäpaitsi viisi jäsentä, joista mieluummin yksi lakimies, yksi kemisti, yksi insinööri tai arkkitehti, yksi talonomistaja ja yksi teollisuudenharjoittaja, jotka kaupunginvaltuusmiehet joka toinen vuosi joulukuussa valitsevat kahdeksi vuodeksi kerrakseen. Ensimmäisen kerran toimitetaan vaali heti kun johtosääntö on asianmukaisesti vahvistettu, ja silloin valitut jäsenet toimivat valitsemisvuoden jälkeen lähinnä tulevan vuoden loppuun.

Vaalikelpoisuudesta lautakunnan jäseneksi on voimassa, mitä kunnallishallituksesta kaupungissa 8 p:nä joulukuuta v. 1873 annetussa armollisessa asetuksessa on säädetty vaalikelpoisuudesta kaupunginvaltuusmieheksi.

Itsekullekin valitulle jäsenelle valitaan samalla tavalla ja samaksi ajaksi varajäsen, joka vakinaisen jäsenen ollessa estettynä astuu hänen sijaansa.

Jos jäsen tai varajäsen eroaa, on lautakunnan siitä viipymättä kaupunginvaltuusmiehille ilmoitettava ja uusi vaali niin pian kuin mahdollista toimitettava. Näin valittu on toimessa sen ajan, mikä eronneella oli jäljellä.

Eroava jäsen tai varajäsen voidaan valita uudestaan.

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. toukok. 17 §. — ²⁾ Ks. s. 316. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11. — ⁴⁾ Ks. s. 193. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 24 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. jouluk. 13 §.

Se, joka on lautakuntaan valittu, saapi kieltäytyä siitä toimesta, jos hän on kuudenkymmenen vuoden ikäinen tai aikaisemmin on ollut lautakunnan jäsenenä kaksi vuotta taikka jos hänellä on muu este, jonka kaupunginvaltuusmiehet päteväksi katsovat.

2 §. Lautakunnan jäsenet valitsevat suljetuin lipuin keskuudestansa puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuodeksi kerrakseen. Jos molemmilla on este, valitsee lautakunta puheenjohtajan siksi kertaa.

3 §. Lautakunnan pitää maistraatin välityksellä kirjallisesti antaa läänin kuvernöörille tieto puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja jäsenistä sekä, jos sen kokoonpanossa tapahtuu muutoksia, heti ilmoittaa siitä sanotuille viranomaisille. Tällaiset ilmoitukset julkaistakoon myöskin kaupungissa ilmestyvässä niin ruotsin- kuin suomenkielisessäkin sanomalehdessä.

4 §. Lautakunta on päättävävaltainen, kun paitsi puheenjohtajaa vähintään neljä jäsentä on saapuvilla. Jos eri mieltä ilmaantuu, ratkaistaan kysymys avonaisella äänestysellä, niinkuin yleinen laki säättää riita-asioista.

Asiaan, joka voi tuottaa erinomaista hyötyä tahi vahinkoa lautakunnan jäsenelle taikka jollekulle, joka hänen kanssaan on sellaisessa sukulaisuudessa tahi lankoudessa, josta on polje tuomarille, älköön sellainen jäsen ottako osaa.

5 §. Jos jäsenellä on este, on hänen siitä puheenjohtajalle ilmoitettava niin aikaisin, että ennätetään kutsua varajäsen. Puheenjohtajalle tullut este on ilmoitettava varapuheenjohtajalle tai jollekulle jäsenistä.

6 §. Puheenjohtaja kutsuu lautakunnan kokoon kerran kuukaudessa, mutta useaminkin, jos tarvetta on. Lautakunnan pitää myös kokoontua, jos vähintään kaksi jäsentä sitä kirjallisesti puheenjohtajalta pyytää.

7 §. Kuvernöörillä ja kunnallispoliisimestarilla tai niillä, jotka heidän virkojansa hoitavat, niin myös kaupunginvaltuusmiesten puheenjohtajalla, on oikeus olla läsnä lautakunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluihin, jota varten heille on kirjallinen tieto annettava kunkin kokouksen ajasta. Kuvernööri voi myös jotakin ilmoitettua tärkeää asiaa varten puheenjohtajalla kutsuttaa lautakunnan kokoon.

8 §. Kaupunginlääkäriin tahi hänen sijaisensa taikkapa, jos näillä on este, kaupungin palveluksessa olevan muun lääkärin, jonka lautakunta kerrakseen siihen valitsee, pitää esiteltäväksi valmistella terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat, ja on kaikki niihin kuuluvat lautakuntaan tulleet ilmoitukset, kertomukset y. m. annettava sanotulle lääkärille hänen käytettäväkseen lautakunnan määräyksen mukaan.

9 §. Tarpeellisia tietoja saadakseen kutsukoon lautakunta kokouksiinsa asianymärtäviä henkilöitä, jotka kuitenkin älkööt ottako osaa päätösten tekoon.

10 §. Lautakunta ottakoon avukseen sihteerin sekä tarpeen mukaan pitemmäksi tai lyhyemmäksi ajaksi kassanhoitajan ja palveluskuntaa.

11 §. Pöytäkirjaa lautakunnan kokouksissa pitää sihtööri, ja siinä on mainittava läsnä olleet jäsenet, esillä olleet asiat ja tehdyt päätökset sekä näiden lyhyet perustelmat. Tarkistus toimitetaan joko heti taikka ensi kokouksessa. Jos joku keskusteluihin osaa ottanut haluaa antaa perustellun eri lausunnon, on hänen se kirjallisesti annettava pöytäkirjaan liitettäväksi.

Lähtevät toimituskirjat allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihtööri. Saapuvat asiakirjat sihtööri vie diariin.

12 §. Lautakunnan rahavarain ja tilien hoidosta on voimassa, mitä kaupungin rahatoimikamarin ohjesäännössä tai siitä aiheutuneessa erityisessä johtosäännössä määrätään.

13 §. Lautakunta pitää silmällä kunnallista terveydenhoitoa kaupungissa ja sen alueella ja sen tulee tässä tarkoituksessa:

a) voimassa olevien asetusten mukaisesti kokemuksen nojalla ja tieteellisillä perusteilla pitää huomiota yleistä terveydentilaa ja niitä asianhaaroja, jotka voivat siihen vaikuttaa;

b) valvoa, että yleiselle terveydelle haitalliset olosuhteet sikäli kuin se on mahdollista korjataan ja tässä suhteessa erityisesti pitää huomionsa kiinnitettynä veden saantiin ja sen laatuun, katujen ja pihamaiden puhtaanapitoon, erittäinkin kulkutautien aikana, makkien ja viemärien kuntoon, olosuhteisiin tehtaissa, käsityöverstaissa, työväen asunnoissa y. m. s. yleiseen tai yksityiseen käyttöön huovutetuissa rakennuksissa ja laitoksissa, jotka eivät ole muun julkisen viranomaisen valvonnan alaiset;

c) antaa sille tai niille, jotka lautakunta valitsee momentissa b) mainittuihin paikkoihin sikäli kuin syytä on toimittamaan tarpeellisia tutkimuksia, tähän tehtävään kirjallinen valtakirja, jonka tulee olla puheenjohtajan ja kahden jäsenen allekirjoittama ja joka on tutkimuksessa esitettävä;

d) jos sellaisessa tutkimuksessa kuin momentissa c) on mainittu, havaitaan yleiselle ja yksityiselle terveydelle haitallisia epäkohtia, määrätä, että asianomaisten on ne sopivan määräjän kuluessa korjattava ja ellei tätä määräystä noudateta, käyttää asianomaisen viranomaisen apua asian korjaamiseen;

e) pitää silmällä väärennettyjen tai epäterveellisten juomain ja ravintoaineiden tarjontaa ja myyntiä sekä antaa siitä ilmoitus asianomaisille toimenpiteitä varten;

f) ehdottaa asianomaiselle viranomaiselle toimenpiteitä, jotka katsotaan hyödyllisiksi yleisen sairauden tai kulkutaudin syntyminen ja levenemisen estämiseksi ihmisten ja eläinten keskuudessa;

g) mikäli mahdollista pitää varalla kaikki, mitä tarvitaan, jotta kunnallinen terveydenhoito kulkutautien puhjetessa voitaisiin riittävän nopeasti järjestää ja laajentaa;

h) jos lautakunta sen tarpeelliseksi katsoo, jakaa kaupunki eri alueihin ja valita tarkastusmiehiä valvomaan terveydentilaa kukin alueellaan;

i) valvoo, että kaikki kunnallista terveyden- ja sairaanhoitoa varten asetetut henkilöt täyttävät velvollisuutensa, sekä toimittaa vaarinpitoa ja järjestyksen valvontaa kaikissa kunnalle kuuluvissa sairaanhoitolaitoksissa;

k) laatia ja antaa kaupunginvaltuusmiehille ehdotukset sekä aluelääkärien johtosäännöksi että virkatehtävien jakamiseksi heidän kesken ja niin usein kuin se tarpeelliseksi katsotaan samalla tavalla ehdottaa muutoksia siihen samoinkuin, kun aluelääkärinvirka on täytettävä, antaa lausuntonsa hakijain sopivaisuudesta;

l) kaupunginlääkärin ehdotuksesta ottaa ne lääkärit, jotka sairaanhoitoa varten kunnassa satunnaisesti ehkä ovat tarpeellisia, sairaalalääkärin lausunnon hankittuansa ottaa ja erottaa kunnan sairaanhoitolaitosten palvelijat ja muu henkilökunta sekä ehdottaa kaupunginvaltuusmiesten myönnettäväksi soveliaat palkkiot näille henkilöille;

m) jonkun kunnan lääkärin ollessa estettynä virkaansa hoitamasta tahi kun hänelle on virkavapautta myönnetty, hankkia pätevä viransijainen, ellei vakinainen lääkäri ole sellaista hankkinut ja lautakunta häntä hyväksynyt, ratkaista kunnalliseen terveyden- ja sairaanhoitoon asetettujen henkilöjen virkavapauden anomukset, niin myös, ellei sopimusta ole tehty, määrätä, kuinka suuri osa vakinaisen palkkiosta virantoimittajalle maksetaan;

n) ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin terveyden-, sairauden- ja kuolemantilaston aikaansaamiseksi kaupungille sekä kaikkien niiden aineksien ja muiden tietojen keräämiseksi, jotka voivat valaista kaupungin terveydellisiä oloja;

o) vuosittain ennen huhtikuun loppua antaa kaupunginlääkärin laatia kertomus lautakunnan toiminnasta, terveydentilasta kaupungissa, kunnan omistamista, lautakunnan valvonnan alaisista sairaanhoitolaitoksista ja kaupungin palveluksessa olevien lääkärin toiminnasta edellisenä vuonna, johon kertomukseen on otettava myöskin momentissa n) mainituista seikoista saadut tilastotiedot kokonaisuudeksi järjestettyinä ja yhdistettyinä, ja on tämä kertomus painettava ja jaettava kaupunginvaltuusmiehille sekä yksi kappale siitä toimitettava kuvernöörinvirastolle, yksi lääkintöhallitukselle ja yksi maistraatille, minkä lisäksi se on pidettävä kirjakaupassa saatavana;

p) vuosittain kaupungin rahatoimiohjesäännössä määrättyinä aikana antaa rahatoimikamarille yksityiskohtainen ehdotus niistä menoista, joita seuraavana vuonna pidetään välttämättöminä lautakunnan toimintaa varten, sekä, jos tämä määrä sittemmin osoittautuu riittämättömäksi, siitä hyvissä ajoin ilmoittaa kaupunginvaltuusmiehille ja samalla ehdottaa tarvittavan lisäyksen määrä;

q) sen lisäksi täyttää, mitä kaupunginvaltuusmiehet erinäisissä tapauksissa ehkä lautakunnalle toimeksi antavat.

14 §. Lautakunnan on sen käytettäväksi annettujen rahavarain tilityksen ja muun hallintonsa suhteen noudatettava kunnallishallituksesta kaupungissa 8 p:nä joulukuuta 1873 annettua asetusta. Lautakunnan tulee tässä suhteessa erittäinkin huolellisesti hoitaa sen hallussa olevaa omaisuutta, laatia siitä luettelot ja vuosittain tarkastaa nämä. Kulunut ja tarpeeton kalusto on lautakunnan ilmoitettava kaupungin rahatoimikamarille myymistä varten. Kiinteistöä lautakunta ei saa ostaa eikä myydä, vaan on siitä tehty ehdotus säädettyssä järjestyksessä alistettava kaupunginvaltuusmiesten ratkaistavaksi.

15 §. Lautakunnan pitää asianomaisen kaupunginviranomaisen vaatimuksesta antaa lausuntoja sellaisista teollisuus- ja muista laitoksista kaupungissa tai sen alueella, jotka voivat tulla terveydelle haitallisiksi, sekä muuten kaikesta, millä voi olla yhteyttä kunnallisen terveydenhoidon kanssa;

16 §. Kaikki ehdotukset, ohjesäännöt ja asetukset, joita kaupungin viranomaiset valmistavat tai käsittelevät, ovat, sikäli kuin niillä on yhteyttä yleisen terveyden- ja sairaanhoidon kanssa, ilmoitettavat lautakunnalle, jonka pitää niistä antaman perusteltu lausunto.

17 §. Viranomaisten ja yksityisten tulee antaa lautakunnalle tietoja terveydellisistä epäkohdista paikkakunnalla, ja tulee lautakunnan joutuisasti toimittaa niistä tutkimus ja koettaa, sikäli kuin se on lautakunnan vallassa, auttaa asianlaitaa.

18 §. Ennenkuin lautakunta tekee yksityisen henkilön oikeutta koskevan päätöksen, pitää sitä, jota asia koskee, siitä kuulustettaman, jota varten kirjallinen kutsumus, sisältävä lyhyen tiedon asiasta, on hänelle toimitettava viimeistään päivää ennen. Jos hän kuitenkin

kaan ei tule saapuville eikä myöskään pane asiamiestä puolestansa, ratkaistakoon asia häntä kuulematta; päätös on toki semmoisessa tapauksessa viipymättä kirjallisesti hänen tiedoksensa saatettava.

19 §. Se, joka ei tyydy lautakunnan päätökseen, valittakoon siitä läänin kuvernöörille ennen kello kahtatoista kahdeksantena päivänä tiedon saamisesta tai, jos silloin on pyhäpäivä, lähinnä seuraavana arkipäivänä. Yleensä ei päätöstä saa panna täytäntöön, ennenkuin valitusaika on umpeen kulunut, mutta tärkeissä tapauksissa, joissa viivytyks voi aiheuttaa vaaraa tai vaikuttaa haitallisesti terveydentilaan, on lautakunnalla oikeus maistraatin välityksellä heti lähettää tehty päätös kuvernööriin vahvistettavaksi ja vahvistuksen jälkeen saattaa se täytäntöön.

20 §. Lain mukaisten päätöstensä täytäntöönpanoa varten lautakunnan tulee saada pikaista virka-apua poliisikamarilta ja kaupungin viranomaisilta. Syytteen nostamiseen oikeudessa lautakunta käyttäköön yleistä syyttäjää.

21 §. Ylläolevaa johtosääntöä voidaan lain määräämässä järjestyksessä muuttaa, jos siihen on syytä tai jos julkaistava yleinen terveydenhoitosääntö sitä vaatii, ja ovat asianomaiset velvolliset noudattamaan myöskin sellaisia muutoksia.

Helsingin kaupunginlääkäristä.

1 §. Kaupunginlääkärin on noudatettava niitä määräyksiä, jotka terveyslautakunnan johtosäännössä on hänen asemastaan ja toiminnastaan annettu sekä joita lautakunta erityisissä tapauksissa voi sen mukaisesti hänelle tarkemmin määrätä, ja on hänen omastakin puolestaan valvottava yleisiä terveysoloja kaupungissa ja sen johdosta pantava huomiota kaikkiin kaupungissa ja sen alueella oleviin taloihin ja rakennuksiin, tehtaisiin, käsityöpajoihin, työväenasuntoihin y. m. s. sekä muihin yleiseen tai yksityiseen käyttöön luovutettuihin laitoksiin, jotka eivät ole julkisen viranomaisen valvonnan alaisia. Jos hän tällöin huomaa haitallisia epäkohtia, on hänen kehoitettava asianomaisia ne korjaamaan ja sitaipaitsi, jos hän sen tarpeelliseksi katsoo, ilmoitettava asianlaite terveyslautakunnalle.

2 §. Kaupunginlääkäri suorittaa esiintyvät lääkärintarkastukset ja muut oikeuslääketieteelliset toimitukset yleisten asetusten mukaisesti ja asianomaisen määräyksen nojalla. Hänen tulee myöskin tarvittaessa antaa kaupungin viranomaisten ja tuomioistuinten vaatimat todistukset yksityisten henkilöiden terveydentilasta sekä poliisikamarille niin tietoja vastamainitusta seikasta kuin myös tilapäistä lääkäriapua, kun se on tarpeen.

3 §. Kaupunginlääkäri huolehtii lääkärinhoidosta kaupungin kuumesairaalassa (kunnan julkisessa sairaalassa), mutta häntä ei saa määrätä lääkäriksi mihinkään muuhun kaupungin pitemmäksi tai lyhyemmäksi ajaksi perustamaan sairaanhoitolaitokseen, josta hän voisi nauttia eri palkkiota.

4 §. Kaupunginlääkärin tulee pitämällä usein kokouksia muiden kaupungin palveluksessa olevien lääkärin kanssa koettaa hankkia itselleen varma käsitys kaupungin sairasoloista sekä neuvotella heidän kanssaan niistä toimenpiteistä, joihin terveyden- ja sairaanhoidon edistämiseksi olisi ryhdyttävä.

5 §. Kaupunginlääkärin on lääkintöhallitukselle ja terveyslautakunnalle viipymättä ilmoitettava kaupungissa esiintyneestä huomattavammasta tautisuudesta tai kulkutaudista ja ehdottaa lautakunnalle sen johdosta tarpeellisia toimenpiteitä. Hänen pitää myös järjestää ja terveyslautakunnan toimesta valvoa sitä erityistä sairaanhoitoa, jonka lautakunta sellaisessa tapauksessa tai muuten johtosääntönsä 13 §:ssä mainituissa olosuhteissa voi panna toimeen.

6 §. Kaupunginlääkärin on erittäinkin ruttokulkutaudin uhatessa tai puhjettua edistettävä rokotusta ja koettava poistaa sitä mahdollisesti kohtaavat esteet.

7 §. Kaupunginlääkärin pitää joka arkipäivä olla vähintään tunti tavattavana asunnossaan sekä tunti hoitamassaan julkisessa sairaalassa.

8 §. Kaupunginlääkärin tehtävänä on hoitaa terveyslautakunnan arkistoa, päiväkirjoja ja muita asiakirjoja sekä pitää niistä luetteloa.

Helsingin aluelääkäreistä.

1 §. Aluelääkärit, lukuaan kaksi, asettaa kaupunginvaltuusto kolmeksi vuodeksi, mutta heidät voi uudestaan valita tähän toimeen.

2 §. Hyvissä ajoin ennen kolmen vuoden umpeen menemistä tai kun virka muusta syystä tulee avonaiseksi, julistaa maistraatti aluelääkärinviran kolmenkymmenen päivän kuluessa avonaisena oikeutettujen lääkärin haettavaksi maistraatilta. Sitten kun terveyslautakunnan lausunto hakijain sopivaisuudesta on hankittu, jätetään asiakirjat kaupunginvaltuusmiehille vaalin toimittamista varten.

3 §. Aluelääkärien on velvollisuus antaa maksutonta lääkäriapua sekä vastaanotolla kotonaan että käymällä sairaiden asunnoissa kaikille kaupungin köyhille asukkaille, jotka eivät itse voi sitä itselleen kustantaa. Heidän pitää sitäpaitsi antaa samanlaista hoitoa kaupungin vaivaistalossa oleville sairaille ja siihen kuuluvassa sairaalassa, kaupungin vankilassa oleville sairaille sekä kaupungin vakinaisen palokunnan alipäällystölle ja miehistöille sekä heidän perheilleen.

4 §. Aluelääkärit ovat terveyslautakunnan alaiset ja heidän on noudatettava sitä virkatehtävien jakoa sekä muita heidän toimintaansa koskevia tarkempia määräyksiä, jotka kaupunginvaltuusmiehet lautakunnan ehdotuksen perusteella heille vahvistavat.

5 §. Aluelääkäri, joka on virkaansa edellä mainitussa järjestyksessä valittu, voidaan ainoastaan hänen omalla suostumuksellaan ja erityisestä korvauksesta määrätä viran-toimitukseen muihin kuin 3 §:ssä lueteltuihin sairaanhoitolaitoksiin, eikä hänen virkatehtäviään muutenkaan saa huomattavasti lisätä.

Palkkaussääntö.

Kaupunginlääkäri, palkka	5,400: —	
» vuokratuloja	1,600: —	7,000: —
Kaksi aluelääkärinä 3,000: —		6,000: —
Yhteensä Smk		13,000: —

Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ antaa sihteerilleen tehtäväksi toimittaa terveyslautakunnan johtosäännön painetuksi, niin pian kuin se oli saanut lain voiman.

Kertomus kansakoulujen toiminnasta lukuvuonna 1875—76. Kansakoulujohtokunnan lähetettyä kaupunginvaltuustolle kansakoulujen tarkastajan kertomuksen kansakoulujen toiminnasta lukuvuonna 1875—76 ynnä siitä antamansa lausunnon valtuusto päätti²⁾ painattaa sekä johtokunnan kirjelmän että tarkastajan kertomuksen suomen- ja ruotsinkielellä ja jakaa julkaisua tarpeellisen määrän valtuutettujen kesken, minkä ohessa sitä päätettiin pitää saatavissa kirjakaupoista.

Kansankirjaston johtosääntö ja järjestyssäännöt. Samalla kuin kaupunginvaltuusto vuonna 1876 oli valinnut kaupungin haltuunsa ottaman kansankirjaston johtokunnan, valtuusto oli antanut³⁾ tälle tehtäväksi laatia ehdotuksen kirjaston ohjesäännöksi ja johtokunnan johtosäännöksi, minkä johdosta johtokunta kertomusvuonna antoi⁴⁾ valtuustolle laatimansa kirjaston sääntöjen ja järjestyssääntöjen ehdotukset samalla ehdottaen, että säännöt lähetettäisiin vahvistettaviksi korkean asianomaiseen paikkaan, mutta että valtuusto vahvistaisi järjestyssäännöt. Sitten kun molemmat ehdotukset sen jälkeen oli toimitettu⁵⁾ painetuksi valtuusto eräin muutoksin hyväksyi⁶⁾ kirjaston sääntöjen ja järjestyssääntöjen ehdotukset. Vastoin johtokunnan ehdotusta valtuusto sen ohessa päätti olla anomatta senaatin tai muun viranomaisen vahvistusta hyväksytyille säännöille, vaan itse vahvistaa sekä ne että järjestyssäännöt noudatettaviksi.

Siten vahvistetut säännöt ja järjestyssäännöt olivat sisällöltään seuraavat:

Helsingin kansankirjaston säännöt.

1 §. Valmistaakseen kaupungin asukkaille ja erittäinkin työläisväestölle tilaisuutta hyödylliseen ja sivistävään lukemiseen pitää Helsingin kaupunki voimassa kansankirjastoa.

Kirjastoon on yhdistetty lukusali, jossa paitsi kirjoja myöskin sanoma- ja aikakauslehtiä sekä kuvateoksia pidetään yleisön käytettävänä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 13 §. — ²⁾ S:n 23 p. tammik. 4 §. — ³⁾ Ks. s. 197. —

⁴⁾ Valt. pöytäk. 29 p. toukok. 25 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. kesäk. 2 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. lokak. 2 §.

2 §. Kirjaston hoitoa varten valitsee kaupunginvaltuusto johtokunnan, johon kuuluu kolme jäsentä ja kolme varajäsentä, valittuina kolmeksi vuodeksi siten, että vuosittain yksi jäsen ja yksi varajäsen eroavat, kahtena ensimmäisenä vuotena arvan mukaan, sen jälkeen vuoroonsa. Valitut ryhtyvät toimeensa seuraavan vuoden alusta, jolloin jäsenet valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja jakavat keskenään taloudelliset ja sihteerintehtävät.

3 §. Kirjastonhoitajan asettaa virkaansa kaupunginvaltuusto johtokunnan ehdotuksesta. Viran avoimeksi tullessa johtokunta ilmoituksella kehoittaa halukkaita hakijoita kolmenkymmenen päivän kuluessa ilmoittautumaan johtokunnalle. Virka täytetään neljän vuoden ajaksi kesäkuun alusta lukien ja siihen liittyy palkkio, jonka määrän kaupunginvaltuusto virkaa avoimeksi julistettaessa vahvistaa.

4 §. Johtokunta ottaa tarvittaessa kirjastonhoitajalle apulaisen samoin kuin vahtimestarin laitokseen.

5 §. Johtokunnan, jonka jäsenet ovat vastuunalaiset hallinnosta, mikäli se on johtokunnan asiana, tulee:

pitää laitosta silmällä, katsoa, että kirjasto ja lukusali määräaikoina pidetään yleisölle avoinna sekä antaa kirjastonhoitajalle ja vahtimestarille asianhaaran vaatimia tarkempia määräyksiä;

vuokrata laitokselle tarkoituksenmukainen huoneisto sekä antaa palovakuuttaa sen omaisuus;

toimittaa kirjojen, kuvateosten ja sanomalehtien tilaus sekä pitää täydellistä kalustoluetteloa laitoksen kirjavarastosta ja muusta omaisuudesta samoin kuin huolehtia reaaliuutelon laatisesta ja julkaisemisesta;

neljännesvuosittain nostaa rahatoimikamarista ne varat, jotka kaupunginvaltuusto on osoittanut laitoksen voimassapitoa varten;

vuosittain säädettyssä järjestyksessä antaa ehdotus laitoksen tuloista ja menoista seuraavaksi vuodeksi sekä tilitys johtokunnan huostassa lähinnä edellisenä vuonna olleista varoista; sekä

vuosittain joulukuun lopussa laatia ja antaa kaupunginvaltuustolle tilastollisesti laadittu kertomus laitoksen hoidosta, karttumisesta ja käytöstä.

6 §. Kirjastonhoitaja hoitaa kirjastoa ja lukusalia, huolehtii lainauksesta ja sidottamisesta sekä vastaa kirjavaraston ja laitoksen muun omaisuuden hoidosta.

7 §. Kirjasto ja lukusali pidetään vuoden umpeensa sopivina aikoina maksuttomasti yleisön käytettävänä. Vähäisestä maksusta lainataan kirjastosta kirjoja jokaiselle, jolta hallitus kirjain huolimattoman hoidon tai laiminlyönnin takia ei ole kieltänyt oikeutta kansaukirjaston käyttämiseen. Kävijän, joka on tehnyt itsensä syypääksi vahingontekoon tai käyttäytyneet sopimattomasti lukusalissa voi kirjastonhoitaja käskä poistumaan.

8 §. Kirjastonhoitajan virka-ajan päätyttyä ja sillävälin joka toinen vuosi kesäkuun alussa toimitetaan kirjaston kirjojen inventeeraus, ja tällöin on inventeeraajain, joina ovat johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä kaksi kaupunginvaltuutettujen valitsemaa henkilöä, toistettava kirjaluetelosta hukkuneet kirjat ja tutkia kirjaston korvausvaatimukset.

Helsingin kansankirjaston järjestyssäännöt.

1 §. Kirjasto ja sen lukusali pidetään maksuttomasti yleisön käytettävänä vähintään kolme tuntia joka päivä lukuun ottamatta suurempia juhlapäiviä sekä kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n välistä aikaa, jona johtokunta on oikeutettu harkintansa mukaan rajoittamaan laitoksen aukioloaikaa.

2 §. Kirjastosta lainataan kirjoja 5 pennin maksusta nidokselta tai puolivuosi- ja kuukausitilauksella, edellisessä tapauksessa 1 markan maksusta kahdesta nidoksesta kerrallaan, jälkimmäisessä tapauksessa 5 pennin maksusta yhdestä nidoksesta kerrallaan.

3 §. Jokainen kirja varustetaan käyttöehtoja koskevilla tarpeellisilla tiedonannoilla, joissa m. m. ilmoitetaan, miten pitkäksi ajaksi se lainataan, ja on kirja ehdottomasti palautettava tämän ajan kuluessa tai aikaisemmin, jos sitä kirjaston tarpeisiin vaaditaan. Jos lainaaja pitää kirjaa yli määrääjän, olkoon hän velvollinen suorittamaan kirjastolle sakkoo 50 penniä. Jos lainaaja kieltäytyy kirjastonhoitajan määräämää sakkoo maksamasta, niin johtokunta kieltäköön häneltä määrätynsä ajaksi lainausoikeuden ja lainaaja menettäköön suorittamansa tilausmaksun.

4 §. Turnelluista tai hävinneistä kirjoista lainaaja on velvollinen suorittamaan kirjastolle vahingonkorvauksen, jonka suuruuden kirjastonhoitaja määrää. Jos lainaaja ei tyydy tähän toimenpiteeseen tai jos hävinneen kirjan arvo on tuntematon, on johtokunnan tutkittava asia. Jos lainaaja kieltäytyy maksamasta vahingonkorvausta, on hän 3 §:n viimeisessä kohdassa mainitun seuraamuksen alainen.

5 §. Kirjastonhoitaja huolehtii lainauksesta siten, että lainaajan nimi ja asunto sekä lainauspäivä kirjoitetaan päiväkirjaan, johon myöskin suoritettu maksu tai tilauslipun numero merkitään.

Niistä, jotka ottavat kirjoja lukusalissa luettavaksi, pidetään erityistä päiväkirjaa, ja kirjastonhoitajan ja vahtimestarin tulee valvoa, että otetut kirjat ennen poislähtöä palautetaan.

6 §. Joka kuukausi kirjastonhoitaja tilittää johtokunnalle kannetut maksut ja vahingonkorvaukset sekä antaa sille luettelon lainassa olevista kirjoista ja maksamattomista sakoista ja vahingonkorvauksista.

7 §. Vuoden lopussa kirjastonhoitaja antaa johtokunnalle kertomuksen kirjalainain määrästä vuoden kuluessa, silloin lainassa olevista tai hävinneistä kirjoista, lukusalissakävijän määrästä ynnä muusta, mikä voi olla omiaan valaisemaan laitoksen toimintaa.

8 §. Sanoma- ja aikakauslehdet, jotka ovat tarpeellisen ajan olleet lukusalissa käytettävissä, kootaan vähitellen, minkä jälkeen johtokunnan vuoden lopussa tulee määrätä, mitkä niistä on sidottava ja liitettävä kirjastoon sekä mitkä myytävä hylkypaperina.

9 §. Jokaisen lukusalissakävijän tulee noudattaa niitä sääntöjä, jotka johtokunnan toimesta ovat siellä julkipantuina, sekä totella kirjastonhoitajan antamia määräyksiä.

Rakennuskonttorin ensimmäisen osaston johtosääntöehdotus. Rahatoimikamarin laatiman ehdotuksen Helsingin kaupungin rakennuskonttorin ensimmäisen osaston johtosäännöksi kaupunginvaltuusto toimitettuaan ¹⁾ sen painosta lähetti ²⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat ³⁾ puheenjohtaja Liljenstrand, vt Wasastjerna ja insinööri G. Th. Ahlgren.

Kaupungin kuumesairaalan sairassijain lakkauttaminen. Vuoden 1877 talousarviota käsiteltäessä kaupunginvaltuusto oli myöntänyt ⁴⁾ määrärahan tilapäisen kuumesairaalan ylläpitämiseksi ja kaupungin vakinaisen kuumesairaalan sairassijain lukumäärän lisäämiseksi mainitun vuoden heinäkuun 1 p:ään asti. Kaupungissa vallitsevan terveydentilan kuitenkin parannuttua kuumesairaalan johtokunta ehdotti maistraatille, että vasta perustetut kuumesairaiden sairassijat lakkautettaisiin kesäkuun 16 p:stä, mutta tätä tarkoitusta varten hankittu kalusto ja väliaikaista sairaalaa varten Ratakadun talosta n:o 33 hankittu huoneisto säilytettäisiin joulukuun 1 p:ään ja johtokunta valtuutettaisiin siinä tapauksessa, että tautisuus kaupungissa vuoden loppupuolella tuntuvasti lisääntyi, tarpeen mukaan ottamaan käytäntöön sekä vanhempaan sairaalaan hankitut uudet sairasvuoteet että myöskin väliaikaisen sairaalahuoneiston sairassijat. Maistraatin kannatettua johtokunnan esitystä kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ sen sellaisenaan.

Avustavan majoitusmestarin ottaminen majoitustoiminnan palvelukseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁶⁾ majoitustoimikunnan tekemän, maistraatin hylättäväksi ehdottaman esityksen, että toimikunta oikeutettaisiin ottamaan palvelukseensa avustava majoitusmestari 1,000 markan vuosipalkkioin.

Vesijohtoinsinöörin nimittäminen. Sitten kun vesijohto vuoden 1876 lopulla oli pantu käyntiin ja kuluttajat osaksi olivat alkaneet sitä käyttää, oli varsinaisen vesijohtoinsinöörin tarpeellisuus käynyt yhä tuntuvammaksi. Tämän johdosta v. t. vesijohtohallitus anoi, että se saisi toukokuun 1 p:stä 1877 ottaa tähän toimeen insinööri J. Forsmanin, joka aikaisemmin toimi ⁷⁾ vesijohtotöiden suoritusta valvovana insinöörinä ja siihen asti ilman erityistä palkkiota oli hoitanut myöskin vesijohdon hoitoa varten otettavalle insinöörille oikeastaan kuuluvat tehtävät. Näihin kuului vesijohdosta annettujen yksityisten johtojen loppukatselmusten toimittaminen, kaupungin laskuun Neptun-yhtiöltä tilattujen johto- ja liittämistöiden valvonta, vesijohdosta

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. syysk. 17 §. — ²⁾ S:n 12 p. marrask. 1 §. — ³⁾ S:n 28 p. marrask. 25 §. — ⁴⁾ Ks. s. 130. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 6 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. helmik. 5 §. — ⁷⁾ Ks. s. 261.

annetun yksityisen vedenkulutuksen maksuunpano, vesijohtotöitä varten maahan tuotujen raaka-aineiden tarkastaminen, vapaa- ja myyntipostien vedenkulutuksen valvonta y. m. — Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ tähän esitykseen ja määräsi insinööri Forsmanin palkkion hallituksen ehdotuksen mukaisesti 200 markaksi kuukaudessa.

Oikeuspormestarinviran hoitaminen. Yhteinen maistraatti oli oikeuspormestarin, hovioikeudenasessori C. A. Öhrnbergin kuoleman johdosta esittänyt Turun hovioikeudelle, että oikeusraatimies J. F. Gadd määrättäisiin toistaiseksi hoitamaan oikeuspormestarinvirkaa. Ilmoittaen ²⁾ tämän yhteinen maistraatti tiedusteli kaupunginvaltuustolta, halusiko valtuusto raastuvan-oikeuden suunnitellun uudelleenjärjestelyn takia jättää viran täyttämättä, kunnes järjestelykysymys oli ratkaistu, ja muuten esittää joitakin huomautuksia viran täyttämisen suhteen. Tämän johdosta valtuusto päätti ³⁾ ilmoittaa, että valtuusto edellyttäen, että raastuvanoikeuden ja maistraatin uudelleenjärjestely pian toteutettiin, piti sopivana, että avoimeksi julistettu oikeuspormestarinvirka jätettiin täyttämättä, kunnes uudelleenjärjestelyä koskeva kysymys oli lopullisesti ratkaistu.

Kaupunginkamreerinviran täyttämisen lykkääminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ lykätä avoinna olevan kaupunginkamreerinviran täyttämisen toistaiseksi ja kunnes uusi johtosääntö oli laadittu rahatoimikamarin konttorin virkamiehille; v. t. kaupunginkamreerin tuli sillävälin, huhtikuun 1 p:stä lukien, saada virkaan liittyvät palkkaedut ja olla velvollinen maksamaan siviiliviraston leski- ja orpokassalle säädetyt eläkemaksut.

Satamakonttorin kirjanpitäjän vaali. Satamakonttorin kirjanpitäjäksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ satamakonttorin v. t. kirjanpitäjän, kauppalaivan- kapteeni C. E. Cederholmin, jota rahatoimikamari oli virkaan nimitettäväksi puoltanut.

Kansakouluntarkastajanviran hoitaminen. Kansakouluntarkastaja V. W. Öhbergin tultua valituksi Maarianhaminan kaupungin edustajaksi tuleville valtiopäiville kansakoulujen johtokunta oli tehnyt hänen kanssaan sopimuksen, että hän valtiopäiväin aikanakin hoitaisi kansakouluntarkastajan virkaa velvollisena ja oikeutettuna tarpeen vaatiessa käyttämään sopivaa itse valitsemaansa tarkastajanapulaista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁶⁾ johtokunnan toimenpiteen.

Kaupungininsinöörin vaali. Kaupungininsinööriksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ ratsainsinööri H. Th. Tallqvistin, jota rahatoimikamari oli tähän virkaan puoltanut.

Virkavapauden myöntäminen. Kaupunginvaltuuston sihteerille, lakitieteenkandidaatti K. Th. Wegeliukselle, joka toimi porvarissäädyn sihteerinä, myönnettiin ⁸⁾ anomuksesta virkavapautta valtiopäivien ajaksi, sijaisena lakitieteenkandidaatti E. Öhman.

Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. Sen jälkeen kun kunnalliskalenteri, jonka laatimisen kaupunginvaltuusto vuonna 1876 oli antanut tehtäväksi ⁹⁾ vakinaiselle valmisteluvaliokunnalle, oli ilmestynyt painosta, valtuusto päätti ¹⁰⁾ määrätä sen hinnan 50 penniksi kappaleelta, minkä ohessa kalenteri jaettaisiin

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. toukok. 15 §. — ²⁾ S:n 15 p. kesäk. 15 §. — ³⁾ S:n 22 p. kesäk. 5 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. maalisk. 3 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. toukok. 24 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. tammik. 5 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. jouluk. 3 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. helmik. 14 §. — ⁹⁾ Ks. s. 198. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 13 p. maalisk. 20 §.

ilmaiseksi kaupunginvaltuusmiehille sekä maistraatin, raastuvanoikeuden ja rahatoimikamarin jäsenille.

Majoitusasioita koskevat valitukset. Läänin kuvernöörin velvoitettua majoitustoimikunnan antamaan majoitusetuja Suomen sotilaspiirin tykistöhallituksen kirjanpitäjälle, kapteeni Kukolevskijlle, ja Suomen sotilaspiirin piirikonseljiin määrätylle sotaministeriön asiamiehelle, salaneuvos Sofronovitschille, toimikunta tiedusteli kaupunginvaltuustolta, olisiko syytä valittaa kuvernöörin päätöksestä. Valtuusto päätti ¹⁾ lähettää päätöksen rahatoimikamariin ja kehoittaa tätä tarkemman selvityksen asiasta hankittuaan ajamaan valituksen perille, jos siihen oli syytä.

Majoitustoimikunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto kehoitti ²⁾ rahatoimikamaria valittamaan läänin kuvernöörin päätöksestä, jolla kunta oli velvoitettu antamaan kaupunkiin sijoitetulle naimisissa olevalle sotaväen alipäällystölle ja miehistölle asunnot.

Katujen huuhtelu. Läänin v. t. kuvernööri oli maistraatille osoittamassaan kirjelmässä ilmoittanut kehoittaneensa palotoimikuntaa päivittäin, milloin ei ollut satanut, klo 7:n ja klo 9:n välillä aamulla antamaan palokunnan miehistön vesijohtoa käyttäen huuhdella kaupungin vilkasliikenteisimmät kadut ja yleiset paikat vedellä sekä antaneensa maistraatille tehtäväksi ilmoittaa tämän niille henkilöille, jotka kaupungin puolesta olivat tekemisissä vesijohdon kanssa. Kunnallisraatimies A. F. Salin, joka maistraatin puolesta oli saapuvilla valtuuston kokouksessa ja jolle kirjelmä kokouksen kestäessä oli toimitettu, ilmoitti sen sisällyksen valtuusmiehille sen varalta, että valtuusto heti halusi ryhtyä asian johdosta toimenpiteisiin. Valtuusto ei kuitenkaan katsonut ³⁾ tähän olevan aihetta, ennenkuin kirjelmä oli esitelty maistraatissa.

Sitten kun tämä oli asianmukaisessa järjestyksessä tehty, maistraatti v. t. kuvernöörin nimenomaisesta kehoituksesta uskoi asian toimenpiteihin ryhtymistä varten kaupunginvaltuustolle, joka päätti ⁴⁾, ennenkuin asian johdosta ryhdyttiin muihin toimenpiteihin, hankkia palotoimikunnalta ja v. t. vesijohtohallitukselta lausunnot siitä, miten katujen huuhtelu oli sopivimmin järjestettävä ja miten suuret kustannukset se tuli aiheuttamaan kaupungille. Pyydetty lausunnot eivät saapuneet kertomusvuoden kuluessa.

Kaivopuiston valaistus ja poliisivartiointi. Kolleegiasessori P. W. A. Behse y. m. itäisen Kaivopuiston huvila-alueiden haltijat olivat maistraatille lähettämässään kirjelmässä anoneet ryhtymistä toimenpiteisiin valaistuksen ja poliisivartiointin järjestämiseksi alueelle. Kaupunginvaltuuston lähetettyä ⁵⁾ asian rahatoimikamarin käsiteltäväksi tämä antoi siitä lausunnon, jossa huomautettiin, että puheena olevat huvilat sijaitsivat eräälle yksityiselle yhtiölle luovutetulla vuokra-alueella, jolle kaupunki ei ollut velvollinen kustantamaan ei valaistusta eikä poliisivartiointia. Kamarin ehdotuksen mukaisesti valtuusto hylkäsi ⁶⁾ anomuksen. Asiaa esiteltäessä ilmoitettiin läänin kuvernöörin tehtyjen valitusten johdosta kehoittaneen maistraattia väliaikaisesti antamaan asettaa edes muutamia lyhtyjä Kaivopuistoon ja sinne vievälle tielle.

Anniskeluosakeyhtiön oikeus paloviinan vähittäismyyntiin ja anniskeluun. Helsingin anniskeluosakeyhtiön hallituksen tekemän anomuksen, että sille vuosiksi 1878 ja 1879 myönnettäisiin samanlainen oikeus paloviinan vähittäismyyntiin ja anniskelemiseen kaupungissa kuin sillä oli ollut ⁷⁾ vuosina 1876 ja 1877, kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ valiokuntaan, johon valittiin ⁹⁾ vtt Malm-

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. maalisk. 18 §. — ²⁾ S:n 28 p. jouluk. 17 §. — ³⁾ S:n 22 p. kesäk. 11 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. elok. 14 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. lokak. 11 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. jouluk. 5 §. — ⁷⁾ Ks. s. 76. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 24 p. lokak. 8 §. — ⁹⁾ S:n s:n 17 §.

gren, Calamnius ja Rudbäck. Samalla kuin valiokunta tämän jälkeen asiasta antamassaan lausunnossa antoi seikkaperäisiä tietoja anniskeluosakeyhtiön toiminnasta, pääasiallisesti vuonna 1876, valiokunta erityisesti huomautti m. m., että paloviinankulutus yhtiön anniskelupaikoissa mainittuna vuonna oli verraten tuntuvasti vähentynyt, vaikkakin samanaikaisesti lisääntynyt oluen kulutus viittasi kävijäin luvun lisääntymiseen. Koska yhtiö toiminnassaan oli noudattanut lakia eikä myöskään ollut havaittu salakapakkaliikkeen mainittavasti lisääntyneen, valiokunta ei voinut olla muuta mieltä kuin että valtuuston tässä vakavassa kysymyksessä omaksuma menettely oli oikea ja että ne laajat oikeudet, jotka yhtiölle oli myönnetty, eivät millään tavalla olleet kunnalle vahingolliset. Joka tapauksessa oli kahden vuoden kokemusta arvattavasti pidettävä liian lyhyenä, jotta sen nojalla voitaisiin tehdä muutoksia vallitsevaan asiointilaan, varsinkin koska yhtiö ilmeisesti pyrki tunnon-tarkasti harjoittamaan tätä oikeuttaan. — Asiaa esiteltäessä valtuusto valio-kunnan ehdotuksen mukaisesti hyväksyi ¹⁾ yhtiön anomuksen.

Lausuntoja anniskeluoikeutta koskevista anomuksista. Ravintoloitsija C. Semmelis'in ²⁾, ravintoloitsijanleski H. Langen ³⁾, ravintoloitsijain H. Jauckensin ⁴⁾, H. V. Nordlinin ⁴⁾ ja J. Grönstrandin ⁵⁾, ravintoloitsijatar J. Majevskijn ⁶⁾ sekä ravintoloitsija N. Nikolajeffin ⁷⁾ anomusten johdosta, jotka koskivat paloviinan ja muiden väkevien juomain anniskeluoikeutta ja joista maistraatti oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti maistraatille ilmoittaa, että sillä edellyttäen, että hakijoilla oli oikeus ravintolaliikkeen harjoittamiseen kaupungissa, ei ollut tiedossaan mitään, mikä antaisi aiheen anomusten hylkäämiseen.

Ent. metsänhoitajan O. Wetterhoffin ⁸⁾, ravintoloitsijatar E. F. Kyrklundin ⁹⁾, ravintoloitsijain P. G. Nymarkin ¹⁰⁾, K. Wahrenborgin ¹¹⁾ ja H. L. Sundholmin ¹²⁾, yliopiston opiskelijain talousasiain valtuuskunnan ¹³⁾, ravintoloitsijain K. A. Sundqvistin ¹⁴⁾ ja J. Baltscheffskijn ¹⁵⁾, Konversationsklubben-kerhon johtokunnan ¹⁶⁾, ravintoloitsijain G. Hagströmin ¹⁷⁾ ja V. Nyströmin ¹⁸⁾, ravintoloitsijattarien M. S. Strandbergin ¹⁹⁾ ja K. Ch. Sarinin ¹⁹⁾, kauppiaanleski Ch. Brofeldtin ²⁰⁾ sekä leipurimestari F. E. Ekbergin ²¹⁾ samaa oikeutta koskevista anomuksista kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista niidenkään hyväksymistä vastaan. Hakijain Baltscheffskijn, Hagströmin ja Ekbergin anomuksista antamiinsa lausuntoihin valtuusto sitäpaitsi päätti liittää huomautuksen, että valtuuston vakaumuksen mukaan heidän ravintoloissaan vuosittain anniskeltiin huomattavasti suuremmat määrät väkijuomia kuin hakijat olivat ilmoittaneet. Ennen lausunnon antamista hakijain Strandbergin ja Sarinin anomuksista valtuusto oli pyytänyt ²²⁾ ja saanut niistä lausunnon poliisi-kamarilta.

Tehtailija A. L. Hartwallin ²³⁾ anomusta, että hänelle myönnettäisiin oikeus anniskella konjakkia ja viiniä yhdessä seltterin, soodaveden ja limonaadin kanssa, kaupunginvaltuusto puolsi, kuitenkin toistaiseksi ainoastaan kulu-vaksi vuodeksi ja nimenomaisin ehdoin, ettei konjakkia ja viiniä anniskeltu

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. marrask. 5 §. — ²⁾ S:n 12 p. tammik. 6 §. — ³⁾ S:n 6 p. helmik. 3 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. maalisk. 8 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. maalisk. 5 §. — ⁶⁾ S:n s:n 14 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. huhtik. 13 §. ja 2 p. toukok. 2 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. toukok. 20 §. — ⁹⁾ S:n s:n 24 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. kesäk. 14 §. — ¹¹⁾ S:n 14 p. elok. 8 §. — ¹²⁾ S:n 18 p. syysk. 3 §. — ¹³⁾ S:n s:n 4 §. — ¹⁴⁾ S:n 24 p. lokak. 9 §. — ¹⁵⁾ S:n 12 p. marrask. 12 §. — ¹⁶⁾ S:n 28 p. marrask. 13 §. — ¹⁷⁾ S:n s:n 14 §. — ¹⁸⁾ S:n s:n 15 §. — ¹⁹⁾ S:n 28 p. jouluk. 9 §. — ²⁰⁾ S:n s:n 14 §. — ²¹⁾ S:n s:n 15 §. — ²²⁾ S:n 11 p. jouluk. 13 §. — ²³⁾ S:n 14 p. elok. 9 §.

sekoittamatta, vaan ainoastaan lisäämällä niitä vähin määrin edellä mainittuihin virvoitusjuomiin.

Sitävastoin kaupunginvaltuusto ehdotti ravintoloitsijatar V. K. Verikoffin ¹⁾, ravintoloitsijain D. Gavriloffin ²⁾ ja S. Nikolajeffin ³⁾ sekä ravintoloitsijattarien E. F. Kyrklundin ⁴⁾, H. Langen ⁵⁾, V. K. Verikoffin (uudistettu anomus) ⁶⁾ ja J. Majeviskin ⁵⁾ anniskelu-oikeuden myöntämistä tarkoittavat anomukset evättäviksi, kolme viimeksi mainittua poliisilaitokselta hankittujen ⁶⁾ lausuntojen perusteella. Valtuuston epäävät lausunnot hakijain Gavriloffin ja Kyrklundin anomuksista perustuivat siihen, että edellisellä jo oli anniskelu-oikeus kaupungissa olevassa toisessa ravintolassa ja että jälkimmäinen ei itse hoitanut ravintolaliikettään, vaan oli vuokrannut sen toiselle henkilölle.

Lausunto komitean laatimasta terveydenhoitosäännön ehdotuksesta. Sitten kun kaupunginvaltuustolta maistraatin välityksellä oli pyydetty lausuntoa senaatin asettaman komitean laatimasta ehdotuksesta terveydenhoitosäännöksi Suomen suuriruhtinaanmaalle, valtuusto lähetti ⁷⁾ asian valiokuntaan, johon valittiin ⁸⁾ vtt Qvist, Collan ja Liljenstrand, lääketieteentohtori J. W. Runeberg ja arkkitehti A. Th. Decker.

Sen johdosta antamassaan mietinnössä ⁹⁾ valiokunta esitti ehdotuksen asiasta annettavaksi lausunnoksi. Siinä huomautettiin ensiksi, että valtion komitean ehdotukseen sisältyvät määräykset voitiin jakaa kahteen toisistaan jyrkästi eroavaan ryhmään. Toiseen näistä sisältyivät määräykset, jotka koskivat terveydenhoidon järjestelyä, niitä viranomaisia, joiden asiana oli huolehtia terveydenhoidosta sekä kaupunki- että maalaiskunnissa, näiden viranomaisten toimialuetta sekä heidän toimivaltaansa ja suhdettaan muihin viranomaisiin. Toinen ryhmä käsitti joukon yksityiskohtaisia terveydenhoidollisia määräyksiä asunnoista, kylpylaitoksista ja pesuhuoneista, puhtaanapidosta, käymälöistä, talleista ja navetoista, viemärikanavasta, elintarpeista, kulkutaudeista, hautausmaista y. m. Oli varsin epäiltävää, oliko koko maata koskevien tämänlaatuisten määräysten soveltaminen käytäntöön lainkaan mahdollista. Tähän ryhmään kuuluvia määräyksiä ei senvuoksi olisi otettava terveydenhoidon järjestämistä koskevaan yleiseen asetukseen, vaan ne olisi sisällytettävä paikallisiin sääntöihin, joiden ehdotukset asianomaiset kunnat laatisivat ja jotka kuvernööri tavallisessa järjestyksessä vahvistaisi lääkintöylihallituksen saatua tilaisuuden antaa niistä lausuntonsa. Ohjeeksi kunnille tällaisten erikoissääntöjen laatimista varten olisi mainitun hallituksen annettava laatia ja pidettävä saatavissa luettelo niistä seikoista, jotka terveydenhoidon kannalta oli otettava huomioon, sekä selonteko niistä toimenpiteistä, joita muissa maissa oli pidetty tarpeellisina terveydenhoidon edistämiseksi. — Komitean ehdotus ei siltäkään osalta, joka kosketteli yleisen asetuksen puitteisiin sisällytettäviä seikkoja, muodon selvyuden, sanonnan lyhyiden ja täsmällisyyden sekä olennaisten ja vähemmän tärkeiden aineiden erottamisen suhteen täyttänyt tällaiselle asetukselle asetettavia vaatimuksia. Niinpä ei lakiehdotuksen eräänä ydinkohtana pidettäviä terveydenhoitolautakuntain toimintaa koskevia määräyksiä ollut yhdistetty samaan paikkaan, vaan ne oli etsittävä hajallaan olevista pykälästä, jotka sitäpaitsi olivat epätäydelliset, ja uusi, tärkeä säännös, jonka mukaan papisto oli velvollinen vaatimaan jokaisesta sattuneesta kuole-

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. toukok. 7 §. — ²⁾ S:n 14 p. elok. 7 §. — ³⁾ S:n 28 p. marrask. 16 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. jouluk. 9 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. jouluk. 9 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. marrask. 17 ja 18 § sekä 11 p. jouluk. 13 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. helmik. 5 §. — ⁸⁾ S:n s:n 16 §. — ⁹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12.

mantapauksesta kuolemansyytä koskevan lääkärintodistuksen, oli sijoitettu välilauseeseen pykälässä, jonka sisällys muulta osaltaan koski terveydenhoitolautakunnan vuosikertomuksia. — Terveydenhoitolautakuntain toimivallan laajuus ei myöskään käynyt selvästi ilmi ehdotuksesta, ja varsinkin olisi näiden lautakuntain oikeus ryhtyä täytäntöönpanotoimenpiteisiin määriteltävä tarkemmin, koska muuten jäi epäselväksi, missä tapauksissa terveydenhoitolautakunnalla, missä taas poliisiviranomaisilla oli oikeus ja velvollisuus puuttua asiaan terveydellisten epäkohtain johdosta. Valiokunnan lausuntoehdotuksessa, jossa muuten esitettiin lukuisia huomautuksia komitean ehdotuksen yksityisiä pykäläiä vastaan, lausuttiin lopuksi, että komitean ehdotusta ei laitimatta sitä perinpohjin uudelleen voinut panna terveydenhoitoa koskevan lainsäädännön pohjaksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ valiokunnan ehdotuksen siitä annettavaksi lausunnoksi sellaisenaan.

Lausunto markkinoilla harjoitellusta hevoskaupasta. Lausuen, että kokemus oli osoittanut markkinoilla harjoitetun hevoskaupan ja hevosten vaihdon etupäässä edistäneen eläinrääkkäystä ja juoppoutta ilman että tästä markkina-kaupasta yleensä oli ollut mainittavaa hyötyä, kaupungin poliisikamari oli maaherralta anonut, että ryhdyttäisiin kaiken kaupungissa pidetyillä markkinoilla harjoitetun hevoskaupan lopettamista tarkoittaviin toimenpiteisiin. Kuvernöörin tämän johdosta pyydettyä kaupunginvaltuustolta asiasta lausuntoa tämä päätti ²⁾ lausunnossaan huomauttaa, että valtuusto tosin tiesi kaupungin markkinoilla harjoitetun hevoskaupan vaikuttaneen häiritsevästi yleiseen järjestykseen sekä että sen yhteydessä usein oli harjoitettu eläinrääkkäystä, mutta että valtuusto, koska kyseinen kauppa erottamattomasti liittyi vapaamarkkinoihin, puolestaan katsoi, että niin kauan kuin nämä olivat sallitut, niillä harjoitettua hevoskauppaa ei ollut supistettava.

Lausuntoja Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista. Venäjän alamaisten, sokerileipurinkisälli A. C. Sonnbergin ³⁾, porvari A. Novomejskiin ⁴⁾, kauppakirjanpitäjä W. Petroffin ⁵⁾, ent. aliupseerin J. Reinoffin ⁶⁾, sotilaanleski J. Perevaloffin ⁶⁾ ynnä hänen alaikäisten lastensa, kauppakirjanpitäjä K. Gorschkoffin ⁷⁾, ent. aliupseerin G. Sergejeffin ⁸⁾, sotilaanpojan I. Schipoffin ⁹⁾, E. Kamenskiin ¹⁰⁾, hanskastehtaanjohtaja E. Laursteinin ¹¹⁾ ja talonomistajatar E. Osipoffin ¹²⁾ ynnä hänen alaikäisten lastensa sekä Ruotsin alamaisten, ompelijatar A. M. A. Fahlströmin ¹³⁾ Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista samoin kuin avioeron saaneen apteekkarinvaimon C. M. Th. Geisslerin ¹⁴⁾ anomuksesta, että hänelle uudestaan myönnettäisiin tämä oikeus, kaupunginvaltuusto, jolta läänin kuvernööri lähetepäätöksillä oli pyytänyt niistä lausuntoa, päätti lausua, ettei valtuustolla ollut tiedossaan mitään, mikä olisi antanut aiheen anomusten epäämiseen.

Lausuntoja kiinteistöjen omistamisoikeudesta. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1876 antanut ¹⁵⁾ Venäjän alamaisten, esikuntakapteeni N. Lastotschkinin anomuksesta, joka koski oikeutta kiinteistön omistamiseen kaupungissa, lausunnon, jossa oli ilmoitettu, ettei kaupungin taholta ollut mitään huomauttamista anomuksen hyväksymistä vastaan, mikäli se ei mitenkään vähentänyt

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. syysk. 19 §. — ²⁾ S:n 24 p. lokak. 12 §. — ³⁾ S:n 23 p. tammik. 20 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. maalisk. 12 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. maalisk. 12 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. toukok. 8 §. — ⁷⁾ S:n 14 p. elok. 5 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. syysk. 5 §. — ⁹⁾ S:n s:n 6 §. — ¹⁰⁾ S:n 12 p. marrask. 8 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 9 §. — ¹²⁾ S:n 28 p. marrask. 12 §. — ¹³⁾ S:n 12 p. marrask. 7 §. — ¹⁴⁾ S:n 2 p. toukok. 9 §. — ¹⁵⁾ Ks. s. 202.

kaupungin oikeutta verojen saamiseen kiinteistöstä. Sitten maistraatti ilmoitti¹⁾ senaatin myöntyneen anomukseen.

Venäjän alamaisten, kauppakirjanpitäjä W. Petroffin tekemästä samaa oikeutta koskevasta anomuksesta, josta senaatti oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti²⁾ lausua, ettei sillä ollut tiedossaan mitään, minkä johdosta anomus olisi evättävä. Tämänkin anomuksen senaatti maistraatin ilmoituksen³⁾ mukaan sittemmin hyväksyi.

Lausuntoja biljardinpito-oikeudesta. Ravintoloitsijatar K. Langen⁴⁾, ravintoloitsija J. Lindgrenin⁵⁾ ja ravintoloitsijatar M. S. Strandbergin⁶⁾ anomuksista, jotka koskivat oikeutta yleisön käytettäväksi tarkoitetun biljardin pitoon ja joista senaatti oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista niiden hyväksymistä vastaan.

Lausunto panttilainausliikkeen perustamislupasta. Kaupunginvaltuuston asettama valiokunta oli vuonna 1876 laatinut ehdotuksen kauppa-asiamies A. A. Pihlgrénin korkeimpaan paikkaan tekemästä panttilainausliikkeen perustamis- ja harjoittamislupaa koskevasta anomuksesta annettavaksi lausunnoksi, mutta valtuusto oli hylännyt ehdotuksen ja palauttanut⁷⁾ asian valiokuntaan antaen tälle tehtäväksi laatia ehdotuksen uudelleen eräiden kaupunginvaltuuston antamien ohjeiden mukaisesti. Tämän johdosta valiokunta antoi asiasta uuden mietinnön⁸⁾ ynnä ehdotuksen lausunnoksi, jossa anomus valtuuston ohjeiden mukaisesti eräiden hakijain laatimaa ohjesääntöehdotusta vastaan esitettyjen muistutusten perusteella ehdotettiin evättäväksi. Valtuusto hyväksyi⁹⁾ uuden lausunnon sellaisenaan.

Lausunto kivennäisvesitehtaan perustamislupasta. Kaupunginvaltuusto, jolta läänin kuvernööri oli pyytänyt lausuntoa proviisori G. Walleniuksen anomuksesta, että hänelle myönnettäisiin lupa kivennäisvesitehtaan perustamiseen kaupunkiin, päätti¹⁰⁾ lausunnossaan ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut tiedossaan mitään, mikä antaisi aiheen anomuksen hylkäämiseen.

Lausuntoja väkiviinatehdasliikkeiden harjoittamislupasta. Läänin kuvernöörin pyydettyä kaupunginvaltuustolta lausuntoa apteekkarinleski S. Björklundin senaatille tekemästä anomuksesta, että hänet oikeutettaisiin omaan laskuunsa jatkamaan sen jalostettujen väkiviinatavarain sekä spriilakan valmistusta harjoittavan tehdasliikkeen toimintaa, jonka hänen miesvainajansa oli perustanut kaupunkiin, valtuusto päätti¹¹⁾ lausunnossaan ainoastaan jättää senaatin ratkaistavaksi, oliko anomukseen kiinnitettävä huomiota.

Siviili-insinööri P. K. F. C. Carstensin senaatille esittämästä anomuksesta, että hänet oikeutettaisiin perustaman kaupunkiin tehdasliike väkiviinatavarain puhdistamista ja tislausta varten teknillisiin ja muihin tarkoituksiin ja sitä käyttämään, valtuusto päätti¹²⁾ antaa epäävän lausunnon.

Lausunto rakennusosakeyhtiön sääntöehdotuksesta. Senaatin siviilitoimituskunnan pyydettyä maistraatin välityksellä kaupunginvaltuuston lausuntoa »Arbetarenes i Helsingfors byggnads aktiebolag» nimiselle osakeyhtiölle laadittujen sääntöjen vahvistamista koskevasta anomuksesta valtuusto päätti¹³⁾ lähettää asian valiokuntaan, jonka tuli antaa ehdotus mainituksi lausunnoksi, ja valitsi¹⁴⁾ sen jäseniksi vtt Collanin, Qvistin ja Brummerin. Valiokunta ei suorittanut tehtäväänsä kertomusvuoden kuluessa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. helmik. 2 §. — ²⁾ S:n 27 p. maalisk. 12 §. — ³⁾ S:n 11 p. jouluk. 8 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. helmik. 3 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. toukok. 13 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. elok. 6 §. — ⁷⁾ Ks. s. 204. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. marrask. 4 §. — ¹⁰⁾ S:n 13 p. maalisk. 14 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. tammik. 22 §. — ¹²⁾ S:n 24 p. lokak. 15 §. — ¹³⁾ S:n 28 p. jouluk. 7 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 20 §.

Kirkonkirjoihin merkitsemistä ja verollekirjoittamista koskevasta anomuksesta annettu lausunto. Soittimentekijänkisällä K. Nyströmin anomuksesta, että hänen ja hänen vaimonsa ennen avioliittoa yhdessä siitetty tytär, joka oli otettu Pietarin löytölastenkotiin, merkittäisiin kaupungin kirkon- ja verokirjoihin, mistä anomuksesta läänin kuvernööri oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ¹⁾ kuvernöörille ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut mitään huomauttamista sen hyväksymistä vastaan.

Lausunto ravintolaliikkeen harjoittamisoikeutta koskevasta valituksesta. Senaatin siviilitoimituskunnan pyydettyä maistraatin välityksellä kaupunginvaltuuston lausuntoa tehtailijanleski A. Staroskiin valituksesta, jonka tämä oli tehnyt sen johdosta, että häneltä läänin kuvernööriin päätöksellä oli evätty oikeus ravintolaliikkeen harjoittamiseen kaupungissa, valtuusto päätti ²⁾ lausunnossaan puoltaa mainittua päätöstä vahvistettavaksi.

Valiokunnan asettaminen järjestely-, kanavoimis- y. m. töitä varten. V. t. kaupungininsinööri C. Reuter oli rahatoimikamarille osoittamassaan kirjelmässä ehdottanut, että asetettaisiin valiokunta yksissä neuvoin hänen kanssaan laatimaan ehdotusta niistä periaatteista ja perusteista, joita oli noudatettava kaupungin järjestely- ja kanavoimistöitä, laitur- ja satamarakennuksia sekä kaupungin rakennuskaavaa samoin kuin kaupunkiin yhdistettyä maata koskevia karttateoksia y. m. töitä järjestettäessä ja suoritettaessa. Kamari oli puoltanut ³⁾ tätä ehdotusta siten lisätyinä, että valiokunnan tuli antaa lausuntonsa myöskin tekeillä olevista Södernäsin paalutustöistä, kivisten rantasiltain rakentamisesta Eteläsatamassa ja muualla olevien puisten maihinlaskusiltain sijaan sekä siitä, oliko Katajanokan vastaisille rantasilloille johdettava raitiotiet, jotka Eteläsatamassa liittyisivät kaupunkiin rakennettaviksi suunniteltuihin raitiotieihin. Myöntyen ⁴⁾ ehdotukseen sellaisena kuin kamari oli sitä puoltanut kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ valiokunnan jäseniksi vtt Strömbergin, Westermarekin, Numellin ja Calamniuksen sekä laamanni A. F. Janssonin.

Tähän valiokuntaan lähetettiin ⁶⁾ myöhemmin rahatoimikamarin ehdotuksesta myöskin oikeusneuvosmies E. Berghin kamarille tekemä anomus ⁷⁾ viemärikanavan rakentamisesta Puistokadun alle sikäläisten kaduntasoitustöiden yhteydessä.

Valiokunta ei antanut mietintöä kertomusvuoden kuluessa.

Kumottu kaupunginvaltuutetun vaali. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa niistä valituksista, jotka esittelijäsihteeri S. V. Calamnius y. m. olivat esittäneet kaupunginvaltuutettujen valitsemista vuosiksi 1877—79 koskevasta maistraatin päätöksestä ⁸⁾, mikäli se koski tehtailija J. W. Alanderin vaalia, valtuusto päätti ⁹⁾ lausunnossaan tuoda esiin, että valtuustolla sen selvityksen jälkeen, jonka valittajat olivat asiasta antaneet, ei ollut siihen mitään huomauttamista. Myöhemmin maistraatti ilmoitti ¹⁰⁾, että kuvernööri kumoten tehtailija Alanderin vaalin oli julistanut kenraalimajuri J. J. Lindforsin säädetyssä järjestyksessä valituksi kaupunginvaltuutetuksi hänen sijaansa mainituksi ajanjaksoksi.

Ilmoitus kaupunginvaltuuston täydennysvaalin toimittamisesta. Maistraatti ilmoitti ¹¹⁾, että raastuvankokouksessa toimitetussa kaupunginvaltuuston täydennysvaalissa edesmenneen vtn Bäckin sijaan oli valtuutetuksi valittu leipurimestari G. M. Stenius.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. marrask. 11 §. — ²⁾ S:n 28 p. jouluk. 16 §. — ³⁾ S:n 27 p. maalisk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. huhtik. 2 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. toukok. 26 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. huhtik. 16 §. — ⁷⁾ Ks. s. 265. — ⁸⁾ S:n s. 205. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 13. §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. toukok. 6 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. maalisk. 19 §.

Eroavat kaupunginvaltuutetut. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ maistraatille ilmoittaa, että alla mainitut valtuutetut olivat erovuorossa vuoden päätyessä, nimittäin vlt Bade, Bergroth, Borgström, Brummer, J. A. Estlander, Florin, Heimberger, Hjelt, Kihlman, Krogius, Malmgren, Montgomery, Numell, Sandberg, Sundman ja Tallgrén, sekä samalla anoa, että maistraatti ryhtyisi toimenpiteisiin uusien valtuutettujen valitsemiseksi eroavien sijaan.

Ilmoitus uusien kaupunginvaltuutettujen vaalin toimittamisesta vuosiksi 1878—80. Maistraatti ilmoitti²⁾, että raastuvankokouksessa valittaessa kuusi toista uutta kaupunginvaltuutettua vuoden lopussa eroavien³⁾ sijaan valtuutetuiksi lähinnä seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi oli valittu seuraavat henkilöt, nimittäin avustava senaatinkamreeri, kolleegiasessori A. W. Brummer, rehtori A. Kihlman, kalastusten tarkastaja, ylim. professori A. J. Malmgren, leipurimestari G. U. Sandberg, merikoulun johtaja, kauppalaivankapteeni L. Krogius, tehtailija, kauppias R. Th. Heimberger, suutarimestari G. Tallgrén, metsähallituksen ylijohdajanapulainen K. J. Numell, professori J. A. Estlander, tehtailija A. H. Bade, esittelijäsihteeri E. Hjelt, kauppaneuvos C. W. I. Sundman, kauppias, varakonsuli J. L. Borgström, professori J. W. Runeberg, filosofianmaisteri K. F. Heikel ja ritarihuoneenkanslisti, vapaa-herra V. M. von Born.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Puheenjohtajaksi vuodeksi 1877 kaupunginvaltuusto valitsi⁴⁾ vtn Liljenstrandin ja varapuheenjohtajaksi ensin vtn Montgomeryn ja sittemmin, hänen heti saatuaan anomuksestaan eron tästä toimesta vtn J. A. Estlanderin.

Kysymys uuden tai v. t. puheenjohtajan valitsemisesta kaupunginvaltuustolle. Puheenjohtaja Liljenstrand ilmoitti aikovansa viettää kesäkuukaudet maalla ja sen jälkeen lähtevä ulkomaanmatkalle, minkä johdosta hän alisti kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, olisiko sen valittava itselleen uusi puheenjohtaja hänen sijaansa. Ilmoitus ei antanut⁵⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Myöhemmin varapuheenjohtaja J. A. Estlander puheenjohtajan lähestyvän ulkomaanmatkan johdosta herätti⁶⁾ kysymyksen v. t. puheenjohtajan valitsemisesta kaupunginvaltuustolle vuoden loppuun saakka, mutta tämänkin ehdotuksen valtuusto epäsi⁷⁾.

Jäsenten valitseminen vakinaiseen valmisteluvaliokuntaan. Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pidensi⁸⁾ vuoden alussa jäljellä olevien marraskuun 9 p:nä 1876 valittujen vakinaisen valmistelukunnan jäsenten, nimittäin vtn Hjeltin, Calamniuksen, Rudolphin ja Krogiuksen toimikauden vuoden 1877 maaliskuun loppuun. Kolmeksi seuraavaksi kuukaudeksi, heinäkuun 1 p:ään asti, valittiin⁹⁾ valmisteluvaliokunnan jäseniksi vtt Borg, Hjelt, Qvist ja Mellin, mutta heidän toimikautensa ulotettiin syyskuun 20 p:ään. Viimeksi mainittuna päivänä valtuusto valitsi¹⁰⁾ valiokunnan jäseniksi vtt Hjeltin, Rudbäckin, Borgin ja Qvistin, joiden myöhemmin tehdyn päätöksen¹¹⁾ mukaisesti tuli jäädä toimiinsa valtuuston ensimmäiseen kokoukseen vuonna 1878.

Vapautus lautakuntain ja valiokuntain jäsenyydestä. Protokollasihteeri E. F. Hjeltille, suutarimestari G. Tallgrénille, puuseppämestari I. Lindblomille ja kultaseppämestari J. E. Fagerroosille kaupunginvaltuusto anomuksesta

¹⁾ Valt. pöytäk. 24 p. lokak. 16 §. — ²⁾ S:n 11 p. jouluk. 16 §. — ³⁾ Ks. ylemp. —

⁴⁾ Valt. pöytäk. 12 p. tammik. 2 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. toukok. 28 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. syysk. 20 §.

— ⁷⁾ S:n 20 p. syysk. 29 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. helmik. 16 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. maalisk. 17 §. —

¹⁰⁾ S:n 20 p. syysk. 25 §. — ¹¹⁾ S:n 28 p. jouluk. 12 §.

myönsi ¹⁾ eron majoitustoimikunnan jäsenyydestä, jota vastoin esittelijäsihteeri F. E. Walmqvistin samaa tarkoittava anomus evättiin.

Protokollasihteeri W. Margunoffin anomuksen, että hänet vapautettaisiin saman toimikunnan jäsenyydestä, kaupunginvaltuusto niinikään epäsi ²⁾. Protokollasihteeri Margunoffin valitettua tästä päätöksestä läänin kuvernöörille valtuusto antoi ³⁾ kuvernöörin vaatiman lausunnon asiasta, ja kuvernööri hylkäsi valituksen. Protokollasihteeri Margunoffin vieläkin valitettua senaattiin valtuusto uudestaan antoi ⁴⁾ siltä vaaditun selityksen. Myöhemmin saapui ⁵⁾ maistraatin välityksellä tieto, että senaatti oli vapauttanut valituskentekijän, silloisen rautatiehallituksen toimistopäällikön, majoitustoimikunnan jäsenyydestä.

Lääninrahastonhoitaja F. W. Dittmarin anomukseen, että hänet vapautettaisiin rahatoimikamarin puheenjohtajantoimesta, kaupunginvaltuusto myöntyi ⁶⁾ lausuen paheksumisensa sen johdosta, että hän niin lyhyen ajan kuluttua tämän luottamustehtävän vastaanottamisesta halusi siitä vapautua, ja katsottiin rahastonhoitaja Dittmarin samalla luopuneen myöskin kamarin jäsenyydestä.

Laamanni A. F. Janssonille myönnettiin ⁷⁾ anomuksestaan vapautus rahatoimikamarin jäsenyydestä.

Filosofianmaisteri A. H. Chydenius ja vt Nybom, jotka kaupunginvaltuusto vuonna 1876 oli valinnut ⁸⁾ kauppa-asiamies A. A. Pihlgrénin tekemää, panttilainausliikkeen perustamisoikeuden myöntämistä koskevaa anomusta käsittelemään asetetun valiokunnan jäseniksi, anoivat kaupunginvaltuuston myöhemmin annettua ⁹⁾ tälle valiokunnalle tehtäväksi laatia uuden, valiokunnan aikaisemmasta ehdotuksesta poikkeavaan suuntaan laaditun ehdotuksen asiasta annettavaksi lausunnoksi, vapautusta valiokunnan jäsenyydestä, koska tämä uusi suunta ei ollut heidän vakaumuksensa mukainen. Kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁰⁾ tämän anomuksen, mutta valitsi ¹¹⁾ sensijaan valiokuntaan kaksi lisäjäsentä.

Valiokuntain täydentäminen. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾ valita panttilainausliikkeen perustamisoikeutta koskevaa kauppa-asiamies A. A. Pihlgrénin anomusta käsittelemään asetettuun valiokuntaan ⁸⁾ kaksi lisäjäsentä ja valitsi ¹²⁾ näiksi vtt Montgomeryn ja Calamniuksen.

Professori J. J. Chydeniuksen sairauden takia kaupunginvaltuusto päätti ¹³⁾ valita hänen sijaansa toisen jäsenen valiokuntaan, joka valmisti kysymystä kaasulaitoksen siirtämisestä toiseen paikkaan ¹⁴⁾, ja valitsi tähän tehtävään insinööri E. E. Qvistin.

Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten valitseminen rahatoimikamariin. Lääninrahastonhoitaja F. W. Dittmarin saatua vapautuksen ¹⁵⁾ rahatoimikamarin jäsenyydestä ja puheenjohtajantoimesta kaupunginvaltuusto valitsi kamarin jäseneksi hänen sijaansa ensin laamanni A. F. Janssonin ¹⁶⁾ ja sittemmin, hänenkin anomuksestaan saatuaan vapautuksen ¹⁶⁾ tästä tehtävästä, lakitieteenkandidaatti E. Öhmanin ¹⁷⁾ sekä kamarin puheen-

¹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. helmik. 5 §. — ²⁾ S:n 15 p. helmik. 12 §. — ³⁾ S:n 13 p. maalisk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. kesäk. 10 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. marrask. 10 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. helmik. 8 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. maalisk. 21 §. — ⁸⁾ Ks. s. 203. — ⁹⁾ S:n s. 318. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 29 p. toukok. 16 §. — ¹¹⁾ Ks. alemm. tätä s. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 12 §. — ¹³⁾ S:n 20 p. syysk. 26 §. — ¹⁴⁾ Ks. s. 303. — ¹⁵⁾ Ks. ylemp. tätä s. — ¹⁶⁾ Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 16 §. — ¹⁷⁾ S:n 27 p. maalisk. 17 §.

johtajaksi senaatinkanslistin, lakitieteenkandidaatti Th. Bergelundin ¹⁾). Koska kuitenkin lakitieteenkandidaatti Öhman siihen aikaan toimi v. t. oikeusraatimiehenä eikä senvuoksi ollut vaalikelpoinen kamarin jäseneksi, maistraatti ilmoitti, ettei se ollut voinut antaa virka-apuaan hänen vaalinsa täytántöönpanemiseen. Tämän johdosta valtuusto kehoitti ²⁾ maistraattia panemaan valtuuston päätöksen täytántöön niin pian kuin mainittua estettä ei enää ollut olemassa ja päätti, että varajäsenen sillävälän tuli toimia kamarin vakinaisena jäsenenä. Sitten kun lakitieteenkandidaatti Öhman uudestaan ja tällä kertaa pitemmäksi ajaksi oli määrätty hoitamaan oikeusraatimiehen virkaa, valtuusto kuitenkin myöhemmin päätti ³⁾ valita ⁴⁾ hänen sijaansa kamariin toisen jäsenen, joksi tuli yliopettaja F. V. Heikel.

Kaupunginvaltuustossa toimitetussa vuoden päättyessä eroavien rahoituskamarin jäsenten arvonnassa arvottiin ⁵⁾ eroamaan everstiluutnantti G. R. A. Charpentier ja yliopettaja Heikel. Nämä valittiin ⁶⁾ molemmat uudestaan kolmivuotiskaudeksi 1878—80. Kamarin puheenjohtajaksi vuodeksi 1878 valittiin ⁶⁾ uudestaan senaatinkanslisti Bergelund, varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi valittiin ⁶⁾ everstiluutnantti Charpentier ja varajäseniksi, niinikään vuodeksi 1878, valittiin ⁶⁾ uudestaan insinöörimekanikko K. M. Moring, vt Sandberg ja valtiokonttorin sihteeri W. Eneberg, joista Moringin tuli toimia ensimmäisenä, Sandbergin toisena ja Enebergin kolmantena varajäsenenä.

Palotoimikunnan jäsenten vaali. Palotoimikunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vaakamestari A. Landénin ja insinöörimekanikko K. M. Moringin.

Majoitustoimikunnan jäsenten vaali. Samalla kuin kaupunginvaltuusto majoitustoimikunnan ehdotuksesta toistaiseksi vahvisti ⁸⁾ mainitun toimikunnan jäsenmäärän yhdeksäksi valtuusto valitsi ⁷⁾ siihen uusiksi jäseniksi neljän eronneen ⁹⁾ sijaan protokollasihteeri W. Margunoffin, tehtailija J. Nissisen ja kauppias C. M. Eskolinin. Ensiksi mainitun saatua ¹⁰⁾ vapautuksen tästä tehtävästä valittiin ¹¹⁾ toimikunnan jäseneksi hänen sijaansa ensimmäinen senaatinapukamreeri B. F. Sjöström.

Vaivashoitojohtokunnan jäsenten vaali. Neljän kertomusvuoden lopussa eroamaan arvotun ¹²⁾ vaivashoitojohtokunnan jäsenen sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ¹³⁾ johtokunnan jäseniksi vuosiksi 1878—80 senaatinapukamreeri A. G. W. Tavaststjernan, kauppias A. Parviaisen, satulaseppämestari J. Nikanderin ja senaatinvahtimestari H. Holmqvistin.

Kahden jäsenen valitseminen kansakoulujen johtokuntaan. Kansakoulujen johtokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁴⁾ yliopettaja H. L. Melanderin ja rovasti F. W. G. Hjeltin.

Kansakoulujen kouluneuvostojen valitseminen. Valitsijamiehiksi neljän kouluneuvoston jäsenen valitsemista varten kaupungin kymmeneen kansakoulupiiriin kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁴⁾ vtt Tallgrénin, Borgin, Mellinin ja Edlundin sekä kansakouluntarkastajan, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin. Myöhemmin nämä ilmoittivat ¹⁵⁾ valinneensa kouluneuvostojen jäseniksi seuraavat henkilöt, nimittäin:

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. maalisk. 17 §. — ²⁾ Sn 2 p. toukok. 5 §. — ³⁾ Sn 18 p. syysk. 8 §. — ⁴⁾ Sn 24 p. lokak. 17 §. — ⁵⁾ Sn 28 p. jouluk. 19 §. — ⁶⁾ Sn s:n 20 §. — ⁷⁾ Sn 6 p. helmik. 18 §. — ⁸⁾ Sn s:n 5 §. — ⁹⁾ Ks. s. 320. — ¹⁰⁾ Sn s. 321. — ¹¹⁾ Valt pöytäk. 28 p. marrask. 25 §. — ¹²⁾ Sn 28 p. jouluk. 11 §. — ¹³⁾ Sn s:n 20 §. — ¹⁴⁾ Sn 29 p. toukok. 11 § ja 22 p. kesäk. 12 §. — ¹⁵⁾ Sn 12 p. marrask. 13 §.

ensimmäiseen piiriin: neiti L. Borgströmin, professorinrouva L. N. Castrénin, filosofianmaisteri A. Stenbergin ja filosofianmaisteri M. Wænerbergin;

toiseen piiriin: rouva I. Ekroosin, neiti A. Kiseleffin, herra F. L. Litoniuksen ja kuvernementinsihteeri A. Silfvastin;

kolmanteen piiriin: rouva S. Fagerströmin, filosofianmaisteri K. F. Heikelin, rouva A. Salinin ja kanslisti J. F. O. Wikströmin;

neljanteen piiriin: professorinrouva J. von Beckerin, postijohtokunnan sihteerin C. F. Forssellin, valtioneuvoksetar V. Gripenbergin ja filosofianmaisteri K. A. Slöörin;

viidenteen piiriin: senaatinkanslistin, lakitieteenkandidaatti A. G. Geitlinin, neiti J. Molanderin, tehtailija E. F. Roslundin ja kauppaneuvoksetar A. Sinebryhoffin;

kuudenteen piiriin: neiti H. Aminoffin, rouva L. Ehrströmin, tehtailija W. Eichingerin ja rehtori A. W. Melartin;

seitsemänteen piiriin: rouva A. Leopoldin, rouva E. Roosin, yllilääkäri, professori A. Th. Sælanin ja kivenhakkaaja H. J. Stigellin;

kahdeksanteen piiriin: rouva J. Ganszaugen, rouva A. Nordmanin, ulosottoapulaisen G. Nordmanin ja herra G. Raskin;

yhdeksänteen piiriin: rouva I. Eklundin, rouva O. Meinanderin, kauppa-laivankapteeni J. A. Pontánin ja kauppalaivankapteeni C. E. Sederholmin;

kymmenenteen piiriin: hovimajoittaja C. G. Pihlmanin, neiti A. von Rosenkampffin, perämies A. Svenssonin ja professorinrouva O. S. Törnegin.

Kouluneuvostojen jäsenluettelot oli julkaistava Helsingfors Dagbladissa, Hufvudstadsbladetissa, Morgonbladetissa ja Uudessa Suomettaressa.

Jäsenen ja varajäsenen valitseminen kansankirjaston toimikuntaan. Kansankirjaston toimikunnan jäseneksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ filosofianmaisteri K. F. Heikelin ja saman toimikunnan varajäseneksi filosofianmaisteri G. V. Vaseniuksen.

Pyhäkoulun johtokunnan jäsenten vaali. Pyhäkoulun johtokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtn Heimbergerin, filosofianmaisteri A. Stenbergin ja tehtailija J. Nissisen.

Katselmusmiesten valitseminen lähtökatselmuksiin. Rahatoimikamarin anomuksesta kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ valita kaksi katselmusmiestä ottamaan osaa asemakaavan ulkopuolella sijaitsevien, kaupungin vuokralle antamien tilain ja maa-alueiden lähtökatselmuksiin niissä tapauksissa ⁴⁾, jolloin vuokrasopimus perustui vuoden 1846 määräyksiin kaupungin maan vuokralleantamisesta. Katselmusmiehiksi valittiin ⁵⁾ vtt Grönqvist ja Tallgrén.

Uskottujen miesten määrääminen holhoustilien tarkastusta varten. Holhouslautakunta anoi kaupunginvaltuustolta, että valittaisiin uskotut miehet tarkastamaan pankinjohtaja F. K. J. Nybomin antamaa tilitystä edesmenneen kauppias G. Forsmanin alaikäisten lasten holhouksen hoitamisesta, koska mainituilla lapsilla ei ollut omaisia, jotka olisivat voineet suorittaa mainitun tarkastuksen, samoin kuin muitakin samanluontoisia tilityksiä. Tämän johdosta ja katsoen mainitun pesän suuruuteen valtuusto, joka oli sitä mieltä, että uskotut miehet oli valittava kutakin yksityistapausta varten eikä pitemmäksi ajaksi, päätti ⁶⁾ määrätä kaksi uskottua miestä puheena olevain tilien tarkastajiksi ja valitsi ⁷⁾ tähän tehtävään senaatinkopisti J. R. Osbergin

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 10 ja 20 §. — ²⁾ S:n 22 p. kesäk. 12 §. — ³⁾ S:n 14 p. elok. 20 §. — ⁴⁾ Ks. s. 304. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 14 p. elok. 31 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. huhtik. 14 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. toukok. 26 §.

ja konttoristi C. G. Löfholmin. Lautakunnan myöhemmin esittämän anomuksen, että samanlaatuisia tapauksia varten määrättäisiin uskotut miehet vuoden 1879 loppuun asti, valtuusto epäsi ¹⁾).

Tarkastajantodistajain määrääminen paloviinapolttimoihin. Tarkastajantodistajaksi kauppaneuvos P. Sinebrychoffin paloviinapolttimoon vuoden 1877 jäljelläolevan paloviinanvalmistuskauden ajaksi kaupunginvaltuusto määräsi ²⁾ apteekkari C. A. Ekmanin.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto määräsi tarkastajantodistajaksi samaan polttimoon vuoden 1878 ensimmäiseksi polttokaudeksi apteekkari Ekmanin ³⁾ sekä tarkastajantodistajaksi H. Brummer & C:ön paloviinapolttimoon samaksi ajaksi vaatturimestari G. W. Blombergin ⁴⁾).

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 13 §. — ²⁾ S:n 13 p. maalisk. 7 §. — ³⁾ S:n 28 p. marrask. 19 §. — ⁴⁾ S:n s:n 20 §.
